

Football clubs energy-neutral:

How successful is the implementation of energy policies at football clubs in the Netherlands?

Name:

Robin ter Veld

Mentor:

B.J. Kuper, MSc

Study:

Human Geography and Planning

Year:

2019-2020

Abstract

The purpose of this study is to analyze if governments are taking full advantage of the potential that football clubs, as social groups, have for the issues that implementing energy policies bring. This analysis is done through interviews with seven football clubs located in the province of Groningen, to find if the policies are enabling possibilities that they should enable.

Through researching policy documents constructed by the national government and football federation and the interviews, it came to light that often, the policies and the needs of the football clubs are a mismatch concerning sustainability measures. Respondents indicate that the football clubs organize and obtain funds on their initiative, this they do not disapprove. However, they made clear that they expect the different levels of government to guide them to energy neutrality. The different levels of government and national football federation do not know how to instruct the clubs to the right organization or department for help with switching to renewable energy and reach the local population through the influence that a formal social group, in this case, a football club, can have.

It can be concluded that governments have not figured out the best way to get the most out of the potential football clubs have in helping with sustainability challenges.

Table of contents

Abstract	1
Table of contents	2
1. Introduction	3
2. Theoretical framework	5
2.1. Sustainability	
2.2. Implementing policies through social clubs	
2.3. Implementing policies	
2.4. Expectations	
2.5. Conceptual model	
3. Methodology	10
3.1 Method	
3.2 Validity	
3.3 Reliability	
3.4 Ethic Issues	
4. Results	13
4.1 Context of research	
4.2 Renewable energy policies	
4.3 Awareness of football clubs	
4.4 Ownership of facilities	
5. Conclusion	18
5.1 Recommendations	
6. Reflection	20
7. References	21
8. Appendix	25
7.1 Interview guide	
7.2 Interview transcription	

1. Introduction

In the last few years, the urgency of climate change has been growing. Policymakers and researchers are trying to find a way to mitigate the amount of carbon dioxide in the air and to prevent the earth from heating up. The Intergovernmental Panel on Climate Change or IPCC (2018) stated that by the end of the twenty-first century, the average temperature could rise by 1.4 to 5.8 degrees Celsius. As a response to the earlier warnings about climate change, starting in the 1990s, the European Union wanted to fight this change by leading by example. A goal was set for countries to reduce emission gasses by 20 percent by 2020 compared to the 1990s emissions by increasing the allotted time on the political agenda set to discuss renewable energy (Jordan, 2010). The goal set by the European Union stated that the energy production of an EU country should be comprised of 14 percent renewable energy. The dutch planning agency for environment (Planbureau voor de Leefomgeving) predicted that by the year 2020, only 12,2 percent of the energy production of the Netherlands to consist of renewable energy, and thus the Netherlands not achieving this goal (Planbureau voor de Leefomgeving, 2019).

As a response to not meeting the expected results from previous policies, the European Union has urged national governments to increase the intensity of regulations to reach new goals by 2030 and 2050. These new goals aim to reduce greenhouse gasses by 49 and 100 percent, respectively. To meet these goals, the Union wants the national governments to design a national climate agreement, in which they plan out a way to reduce greenhouse gasses and to stimulate the use of renewable energy (Rijksoverheid,2019). In the Dutch climate agreement, the government divided the responsibility of acquiring the necessary conditions of the goal for the next ten years into five sectors: build districts, mobility, industry, agriculture, land use, and electricity. This research will focus solely on electricity and the transition from conventional energy to renewable energy for football clubs.

Research of the transition to renewable energy is of high importance, but there is only so much a policy can do. In the United Kingdom and Switzerland, Baldwin (2010) and Frick (2017) have been researching the influence that sport clubs, or football clubs in particular, have on societal energy transition. Football clubs play an essential role in society, which is recognized by the European Union, as is shown in research done by Lombardo with the use of the Social Return on Investment (SROI) method. He uses the example of a football club in Italy to measure the effects of investments in sustainability, in which it shows that the money invested in the football clubs will have a more significant outcome in social value (Lombardo, 2019). This outcome should be similar to the football clubs in the Netherlands. This is because according to research done by the

dutch agency of statistics (Central Bureau van Statistiek), football is the most important and biggest amateur and professional sport in the Netherlands (CBS, 2019). Lombardo (2019) shows that as a social group, they have a significant impact and exemplary role in society. This research will focus to what extent the Dutch government and the Dutch national football association (KNVB) are using football clubs, as social groups, in their effort to make the Netherlands energy neutral.

The main research question considering this research is:

- To what extent are the different levels of government using formal social groups, in this case, amateur football clubs, to execute their renewable energy policies?

Sub-questions:

- What existing policies does the government have to support football clubs to become energy neutral?
- To what extent are football clubs in Groningen aware of the power that the clubs have as a formal social group?
- To what extent get football clubs influenced by the ownership of the facilities attempting to become energy neutral?

The second chapter will discuss the necessary literature, while in the third chapter consists the description of how the research was done. will be discussed how in this research results have been obtained. The fourth chapter shows the results gathered and will be giving the information needed to answer the main and sub questions in the conclusion in chapter 5.

2. Theoretical Framework

2.1 Sustainability

The concept of sustainability is hard to define since there are many different ways of interpreting the concept (Lindsey, 2008). The World Commission on Environment and Development stated, already in 1987, that sustainability “meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs” (Brundtland, 1987). Portney (2015) points out that sustainability puts the focus on the condition of the earth’s biophysical environment, with the focal point on the fact that most natural resources are not renewable. Although it concerns the environment and natural resources, it is not the same as the protection of the environment or the conservation of natural resources. A sustainable world stands for a world that is in a certain balance with itself, a healthy earth that can support the population and can maintain economic growth without hurting the health of future generations and ecosystems (Portney, 2015).

Renewable energy is a part of the solution to a more sustainable world. Kung (2008) defines sustainable energy as energy that meets the human population’s needs without endangering the world with a negative effect on climate change. There are sustainable alternatives for conventional energy from which to choose, such as bio-, solar-, geothermal-, hydro-, ocean-, and wind energy (IPCC, 2011). Renewable energy brings many new opportunities to the current energy market. Nevertheless, new opportunities bring many uncertainties regarding implementation, creation, and making the market sustainable (Bruggink, 2006). To decrease uncertainties, a substantial amount of money is directed towards innovation and applying the new inventions into the energy market. The government should be leading this energy innovation with policies, because the market system will not be able to make the energy transition the best fit for society, and the privatization of energy companies is advocating this lack of success because of energy pricing (Turkenburg, 2004).

Another option next to changing the type of energy is limiting the use of fossil-based energy. Apart from protecting the environment, sustainable choices protect the energy sources for the following generations. Sustainable usage of the fossil-based energy resources is a necessity for managing its depletion rates, making fossil-based energy more efficient and longer-lasting (Turkenburg, 2004).

2.2 Implementing policies

Implementing a social policy is a process that is expanding over every level of government. From national to local authority, all levels play a role in the success or failure of a policy. In the process of implementing a policy, there are two things essential, local capacity and will. Local capacity is the easiest to overcome. It is a matter of will to invest in the lower authorities by the national government, but creating will amongst the implementors is hard to create. The best action to make sure to create will among people who implement the policies is to clarify the value of the policy and reach out a suitable strategy for the policy (McLaughlin, 1987). However, Spillane et al. (2002) conclude that there is more at stake than just local capacity and will. The magnitude of the changes intended by the policy weighs in on its success and how well it fits in the political agenda of the local governments. On the other hand, it should be clear to all people involved who is responsible for what. If this is unclear to lower authorities, the chance of the policy being a success will decrease.

Giacchino and Kakbadse (2003) go even further into analyzing the implementation of a policy. The factors used in their research for analyzing the correct implementation of the policy are stakeholder involvement, role delineation, leadership, (effective) resourcing, (effective) planning, ownership, enthusiasm, and trust. See Table 1.

Stakeholder involvement	Stakeholder involvement is about communication between the governments and the parties who execute the policy in the end, which means if the parties are involved in designing the policy itself.
Role delineation	Role delineation points out the importance of which party in the policy has responsibility for what.
Leadership	Leadership is to have a vision and to be able to make people follow the example and the policy.
(Effective) Resourcing	Policymakers can hand involved parties with the necessary information and tools to execute the objectives to reach the goal at hand.
(Use of) Networks	The use of one's network to get to the necessary resources to get the information needed.
Ownership	It needs to be clear who is the owner of the facilities.
Enthusiasm	Motivation and a boost of spirit from the policymakers, to make the policy a success.

Trust	Confidence in the implementation and the implementer of the policy.
-------	---

Table 1.

While general policies may become successful by complying to these factors, one way to meet all the factors listed in Table 1 is implementation through social groups.

2.3 Implementing policies through social clubs

A policy complying with all the factors discussed by Giacchino and Kakbadse (2003) is most effectively implemented through a formal social group (Stern, 2010). Governments need to design energy policies to guide the energy transition as fluently as possible. This transition is undoable without making societal changes. There are multiple methods to approach implementing certain policies. According to McKenzie-Mohr (2000), Community-Based Social Marketing is the best way of introducing policies in society. “Community-based social marketing is composed of four steps: uncovering barriers to behaviors and then, based upon this information, selecting which behavior to promote; designing a program to overcome the barriers to the selected behavior; piloting the program; and then evaluating it once it is broadly implemented” (McKenzie-Mohr, 1999). In this concept, it is essential to target the right part of society to gain maximum effect of the policies.

Making the policies as impactful as possible in the community is, according to research done by Stern (2010). Using formal social groups as vendors of a specific goal. In this case, the change of environmental behavior. Social groups can be categorized in two types of groups, formal and informal social groups. Formal social groups are configurational, and people choose to join this social group. Informal social groups are created by themselves (Hartman, 1990). “Formal social groups are thus a promising communication channel. We define them as locally active groups whose members meet face-to-face on a regular basis and engage in collective action to pursue a particular goal (Frick, 2017).” Examples of formal social groups are sport clubs, civic clubs, music clubs, neighborhood association groups, and political groups. The research conducted by Frick (2017) showcased how members of formal social groups are more willing to join in with interventions than people who are not members of those social groups. Moser (2019) researched the effect of social groups on the success of policies in changing the environmental behavior of the communities in Switzerland. The study in Switzerland showed that the social groups have great unused potential for policy makers to use to ease up the environmental policies on the communities in Switzerland. However, he acknowledges that in the future, there should be research done on how

successful the implementation of the policies through the formal social groups have been since that is still unclear (Moser, 2019).

Joining in with interventions through a formal social group is more prevalent within the group because of the ties that members have with the club and with other members. If the norms and values of the group change, the chances are higher, the norms and values of the members will change too. Since people interact more regularly with their fellow members than with the national or local governments. A change in societal behavior is only possible if there is a long-term trustworthy relationship (Frick, 2017), which indicates why environmental interferences by the government are more effective through formal social clubs than through direct public communication through government agencies (Stern, 2010).

The core of this research will contain the role of football clubs in their role as a formal social club in the process of implementing policies about renewable energy. As recognized by the European Union, sport clubs play an essential role in society. Lombardo concluded in his analysis by using an example of a football club in Italy in combination of the Social Return on Investment (SROI) method that the money invested in the football clubs has a more significant outcome in social value (Lombardo, 2019). This outcome should be similar to the football clubs in the Netherlands. Because according to research done by the Centraal Bureau van Statistiek (CBS), football is the most important and biggest amateur and professional sport in the Netherlands (CBS, 2019). The research indicates that as a social group, they have a significant impact and exemplary role in society.

In research done in the United Kingdom, Baldwin (2010) analyzes if the Ipswich Town Football Club's campaign can prove that the involvement of a football club. However, it is a professional football club, and can have a positive influence on society. In this case study, it showed that the club was able to inspire enough members of their fan base to cut down their emission gasses. In the club's campaign, it pledged to set an example to cut back on their emission gasses and be an exemplary role for the fan base (Baldwin, 2010). This is a successful example of utilizing the qualities of a formal social group, without meddling by the national or local government. Which proves that football clubs could be able to inspire their fanbase to be more sustainable.

2.4 Expectations

Based on the literature, it is expected that the governments at least researched the possibility of using the football clubs because they are social clubs, as they are, according to Stern (2010), the best way to promote the use of renewable energy. If this will fulfill the needs of the football clubs remains to be seen.

2.5 conceptual model

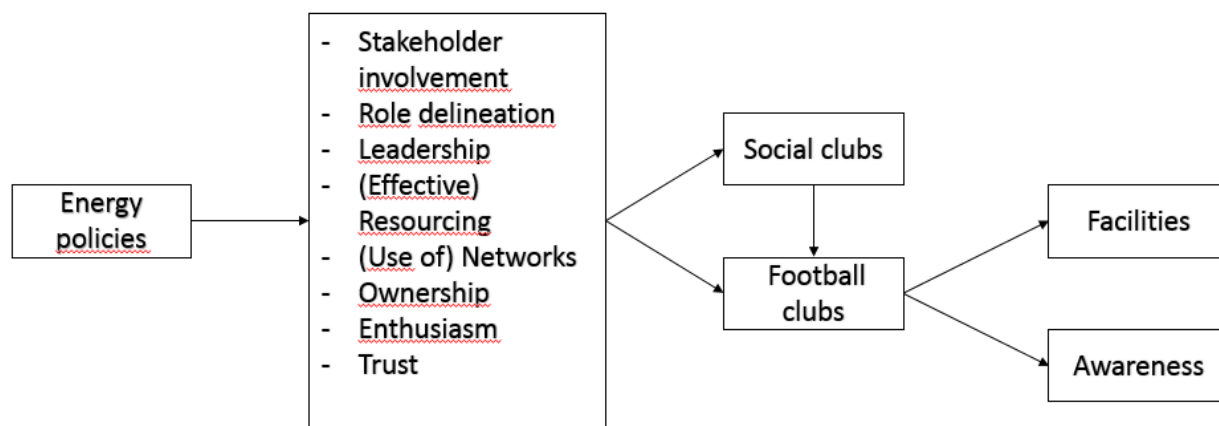

Figure 1.

The government starts with constructing a policy for the energy transition, using the stated concepts (Giacchino & Kakabadse, 2003), and enforcing its implementation through social clubs, in the current research namely football clubs, eventually increasing awareness and transition from conventional to renewable energy facilities.

3. Methodology

3.1 Methods

In this chapter, the choices made by the researcher between the methods at hand will be justified. The options for qualitative research are surveys or interviews, and the method chosen for this study is semi-structured interviews (Clifford, 2010). This method was chosen due to its usefulness in gathering necessary information for answering both the sub-questions, as well as the main research question. In a semi-structured interview, the questions are open to input on what the interviewee finds vital to the subject (Longhurst, 2010), and thus improving the quality of the given responses.. Also, the interviewer will be able to let the discussion flow and can anticipate what the respondent claims. Surveys gather a lot of useful information, but they are better for making generalisations about the general population, and due to time constraints, a survey was not a valid option for the study. Furthermore, through analyzing the polls, it would be hard to go in-depth on the emotions or thoughts behind the given answer. For this study, it is essential to understand the feelings behind the response and to be able to ask more questions to dig deeper and require more information.

The selection process for the interviewees takes base from three factors: the size of the football clubs, whether they are located inside or outside the city of Groningen, and if the organization has ownership of their buildings. The aim was to get eight interviews in total, four inside and four outside of the municipality of Groningen. All clubs should have approximately the same amount of members, and ideally 50 percent should have buildings that are owned by the local government. Unfortunately it was only possible to get seven clubs to cooperate with the interviews, with only two clubs with buildings owned by the local government. For this research, the respondent must be able to give enough information and must be involved in the daily developments and has to be able to influence the course set for the club. For that reason, only the board members are suitable for a discussion about this topic. Ten respondents were approached to conduct an interview. Seven of the ten answered positively to the proposition. The football clubs that did help with the study are shown in table 2 and the spatial distribution of the clubs in figure 2.

Date and Time	Football club	Name	Occupation in the club	Ownership
20-11-2019 16:00	DVC Appingedam	Respondent 1	Chairman	Football club
28-11-2019 20:00	Oranje Nassau	Respondent 2	Chairman	Football club

27-11-2019 13:00	NEC Delfzijl	Respondent 3	Chairman	Football club
20-11-2019 16:00	Knickerbockers	Respondent 4	Chairman	Football club
26-11-2019 10:00	WVV	Respondent 5	Groundsman	Football club
09-12-2019 19:45	GVAV Rapiditas	Respondent 6	Chairman	Football club /Municipality
26-11-2019 19:00	VV Hoogezand	Respondent 7	Chairman & Groundsman	Football club /Municipality

Table 2. The information of the people involved in the study.

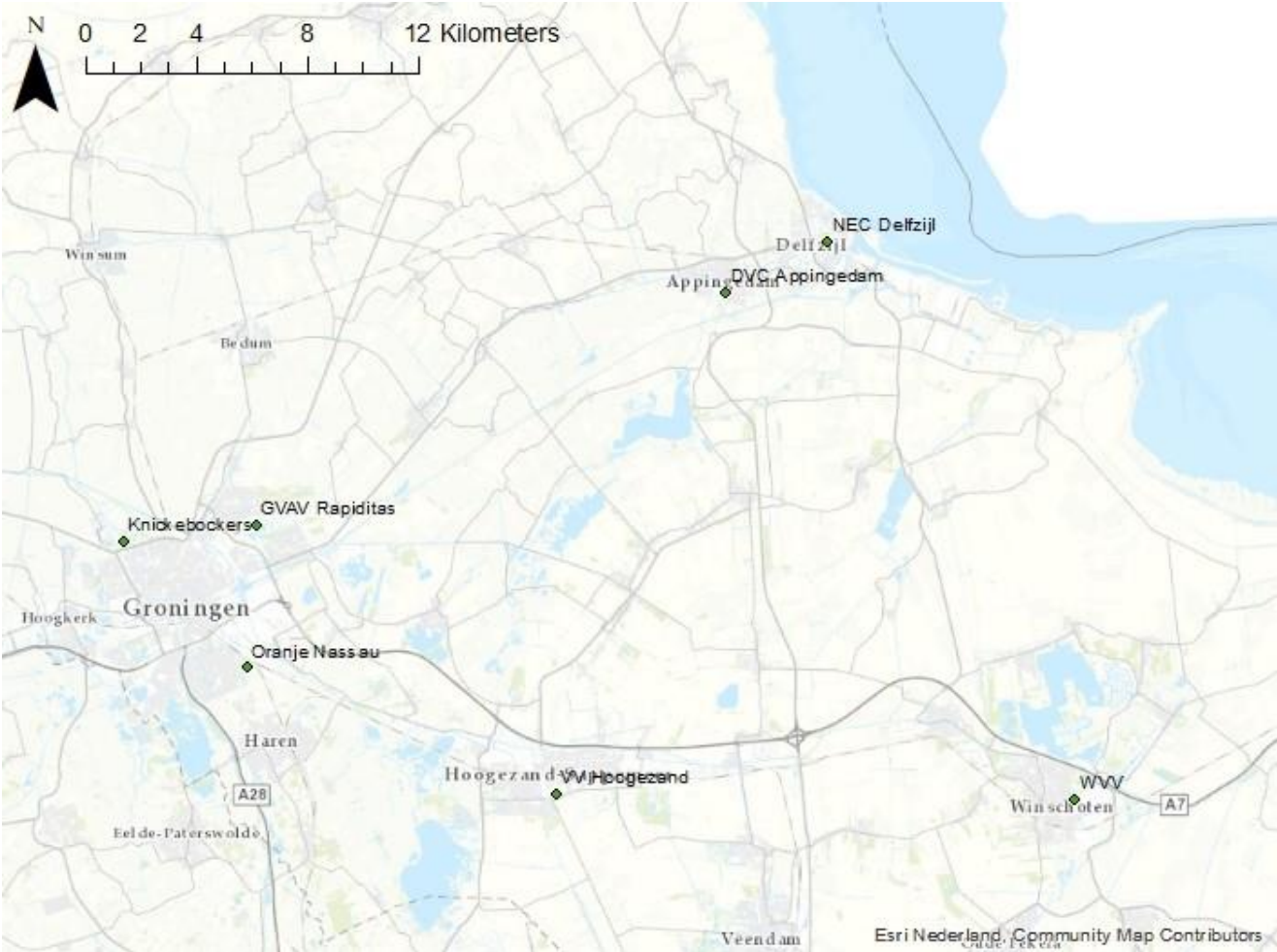

Figure 2. The spatial distribution of the football clubs who participated in the study.

After interviewing the respondents, a transcription will be made of the interviews. Then the discussions will be deductively analyzed by using the concepts envisioned by Giacchino and Kakabadse (2003): stakeholder involvement, role delineation, leadership, (effective) resourcing, (effective) planning, ownership, enthusiasm, and trust. These

concepts will be used to code the interviews and gather the information needed to answer the main and sub-questions.

3.2 Validity

Whether the methods used and questions asked in a study are valid. Depends on how suitable they are to get the information that is requested (Leung, 2015). According to Longhurst (2010), the method used should be valid for requiring the correct data for the matter at hand. The results collected from the interviews are enough to answer the sub-questions, more data collection will not be needed.

3.3 Reliability

Testing the reliability of a study is replicating the same research at a different time or place (Leung, 2015). In this study, time and place do not matter because these interviews are not place- and time-related. The discussions should have the same results every time they will be conducted with the same person from the same football club.

3.4 Ethical Issues

Important in qualitative research is the position and the privacy of the respondents. The researcher should always stay neutral between the parties involved, in this instance, the clubs and the government, and the football federation.

In the beginning of the interviews the respondents were asked if they consent to be recorded, and in one case the interviewee did not allow the recording, so a transcription was made during the interview.

Reflecting on protecting the privacy of the participants, the interviewees were asked to introduce themselves at the beginning of the interview. Before that question they should have been asked if they would like to be interviewed appearing with their own name or with a pseudonym.

4. Results

4.1 Context of research

The analysis of the energy policy considering football clubs designed by the Dutch national government, the national football association (KNVB), the province of Groningen and the municipalities of Groningen, Midden-Groningen, Appingedam, Delfzijl, and Oldambt were used for the purpose of this study. These are the municipalities where the football clubs, who participated in the interviews, are situated. The results will compare the input from the interviewees on how policies are functional for their club, inside or outside the municipality of Groningen in order to analyze the awareness of the different levels of government, KNVB and the football clubs of the potential influence the clubs can have as a social group.

Firstly, the policies for renewable energy for football clubs will be discussed and secondly the extent of awareness that the football clubs have of the potential football clubs have as social groups. Lastly, the influence of ownership of the clubs facilities by the club or the municipality will be examined and compared.

4.2 Renewable energy policies

What existing policies does the government have to support football clubs to become energy neutral? Policies made by the government are enabling sports clubs to invest in renewable energy. Possibilities offered by the government through the policies are the Stimuleren Duurzame Energieproductie (SDE+), the Energiebesparing en Duurzame Energie Sportaccommodaties (EDS), and Stimuleren Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties (BOSA) (Sportstroom, 2019). These options are accessible through specific platforms as Sportstroom, De Groene Club, and Stichting Waarborgfonds Sport.

However, these options fail to reach most football clubs interviewed for this study. Two out of seven respondents, the respondents of Oranje Nassau and NEC Delfzijl, indicated in the interviews that they heard of Sportstroom and Stichting Waarborgfonds Sport as facilities for investing in renewable energy. At the same time, they address that even though they have this knowledge, they are not using the possibilities offered for their investments. This disclosure comes, according to those interviewees, from a lack of connection between what football clubs need and the information that is given by the governments. Just like the other clubs that were interviewed, they need to figure out how to fund their projects for renewable energy without help from the local governments. That does not imply there is no money for sustainable energy or projects, just not specifically for football clubs on the local level of governments (Provincie

Groningen, 2019; Gemeente Appingedam, Delfzijl, and Loppersum, 2019; Gemeente Groningen, 2017; Gemeente Midden-Groningen, 2019; Gemeente Oldambt, 2019).

According to this policy study, the current policies do not indicate the importance of formal social clubs and their potential social power (Lombardo, 2019). The Regional Energy Strategy (RES) was introduced by the national government to help the lower governments get a better grip on the situation created by transitioning in types of energy. Through the RES, the national government hopes to give directions to municipalities and provinces to realize the goals for 2030 in the best way possible (Rijksoverheid, 2019). The RES does not mention sports clubs or football clubs, and it remains to be seen if the approach of the national and local governments will include these formal social groups in their future policies or not. Respondent four representing the Knickerbockers indicated that he was invited by the national football federation to join a panel. The KNVB created this panel to help progress in the process of making football clubs energy neutral. In the opinion of the respondent of the Knickerbockers, this invitation is probably the beginning of a process within the federation to figure out the best way to help football clubs become more sustainable and energy neutral.

On the other hand, in the interviews, five out of seven respondents, the clubs DVC Appingedam, Oranje Nassau, NEC Delfzijl, GVAV Rapiditas, and VV Hoogezand, indicated that the football clubs are responsible for the sustainability and the investment in renewable energy. In contrast to that, the respondent five from the football club WVV indicated that they think that it is the obligation of the national football federation, the KNVB, to make football clubs more sustainable. As respondent two of the football club Oranje Nassau said:

"I do believe the clubs have their responsibility of initiating the process of making the football club more sustainable. When they initiate, the football federation should be helpful to the club and say: "We are going to help you get energy neutral."

This disclosure indicates, for the interviewed football clubs, that governments and the national football association are not doing enough to use the policies in their favor. The roles between the governments, the national football association, and the football clubs are unclear because of analyzing the interviews the role that the football clubs would like for the government, and the association is the supervisor role. If football clubs take the initiative, then help the clubs get access to subsidies and knowledge of how to get to the right people to become energy neutral.

The literature confirms that the responsibility at the moment is with the football club as was studied in the United Kingdom, in which the football club Ipswich Town was analyzed in their process of making the club and the fans more aware of sustainability and to make the football club energy neutral. They took initiative without the help of the government or football federation (Baldwin, 2010). Nonetheless, it is unsure if this would work in the Netherlands with football clubs with only amateurs and a smaller fanbase. They might need the help of local governments to become energy neutral. However, according to De Vries (2019), municipalities in the Netherlands are not able to boost energy policies because of a lack of knowledge and workforce.

To achieve that the policies, designed by the national government are more successful in supporting the football clubs. The government should put more work in guiding the football clubs in what possible policies they can profit from and make it more clear which path the football clubs should take to become energy neutral by themselves with guidance from the authorities in charge of the clubs.

4.3 Awareness of football clubs

To what extent are football clubs in Groningen aware of the power that the clubs have as a formal social group? Football clubs are aware that there are possibilities offered by the different levels of government and the football federation, as mentioned in 4.2. The challenge is making football clubs see that they have more potential for the community than a football club, an extension of the local governments in society. When the interviewees were asked about their motivation to switch to renewable energy, they all responded that they are doing it because of the possibility of saving money in the long-term. However, only respondent number seven from VV Hoogezand added that they are actively campaigning in their club for sustainability:

"We instruct our trainers and coaches to be aware of how spilling much energy and water in the dressing rooms is bad for the environment. To make them responsible, we can hold them accountable for what happens if people are wasting water and energy."

This campaign makes it the only club who is aware of the power the football club has as a social group. Through communicating about wasting energy and water, they make their members aware of their impact on the environment. These results of the interviews show that awareness of respondents on the untapped potential of social groups does not differ between clubs in the municipality of Groningen or outside of it. However, if football clubs have identified the potential influence on their members, it is unclear these actions go in the homes of the members. Whether they only follow the rules at the club or also bring them into action at home remains the question. Nevertheless, it confirms

that football clubs can have an impact on the members of the club, whether they can set a good example for them and make them aware of what they are doing. This awareness might influence the behavior of the members, make them decide to follow the same rules at home as at the clubs.

When it comes to sustainability, there are differences in motivation of why people switch to renewable energy. One motivational aspect is the exemplary function to inspire the future, in which football clubs can be a positive influence on motivating other people to do the same and also become more sustainable and lead by example (Mallen, 2010). Another aspect is that, the people who feel that they have a significant ecological footprint and feel like they should be more sustainable in making their ecological footprint smaller and have an immediate impact on the climate change that is happening at the moment (Mallen, 2011). The difference between these approaches is that the first example is focused on the inner guilt because they feel their responsibility towards their community (Lombardo, 2019), where the second one is because people feel pressure from the outside world to do something about the impact they have on the environment.

As a result of the policy and interview analysis, it appears that the interviewees and policymakers are not aware of the potential within the football clubs as a social group. To raise the awareness of football clubs in the untouched potential that they contain. The policies should contain not only a campaign on how to switch from conventional energy to renewable energy but also a campaign of how to make football clubs aware of their power within the community and make them use that to create a sustainable movement amongst their members and their social circles (Frick, 2017).

4.4 Ownership of facilities

To what extent get football clubs influenced by the ownership of the facilities attempting to become energy neutral? Ownership by the municipality is more burdening than helpful for football clubs who have buildings owned by their municipality. Two of the seven interviewed football clubs, GVAV Rapiditas and VV Hoogezand, acknowledge that the local government owns their buildings or at least some of their buildings. According to the respondent six, GVAV Rapiditas, his football club does not own the facilities, and the club rents their facilities together with other clubs. Respondent seven, VV Hoogezand, has ownership of its canteen but does not own the stand with dressing rooms underneath.

The amount of obstruction by the municipality differs a significant amount. Respondent seven from Hoogezand, located in the municipality of Midden-Groningen, has no real problems with the municipality that owns their facilities. They only have to report if they want to make any changes to the building. They make sure that the changes do not

violate any laws. Therefore it is a mere bureaucratic barrier for the club of respondent seven to pass.

Respondent six, located in the municipality of Groningen, has been in an argument over ownership of the facilities for years. Together with the other clubs using the building. The local government gave permission and instruction to build it, to be able to build houses on the old location. Along with that ownership argument comes the discussion which is responsible for the maintenance of the building. And the renewal of the facility into an energy-neutral facility.

It is possible that, in the cases of GVAV Rapiditas and VV Hoogezand, neither municipality is supporting the football clubs concerning sustainability. That might be the reason why everything, sustainability wise, is done by the initiative of the football clubs. As neither currently has a plan for football clubs in their energy policies. Inefficacy of the local governments leads to these not properly designed policies (De Vries,2019). This lack of direction could lead to uncertainties in the future, as in the case of respondent six.

In conclusion of the interviews about the ownership of the facilities, based on these seven respondents, it implies that in the municipalities of Groningen and Midden-Groningen currently have no plan for the sustainability of the football clubs. Furthermore, are sometimes, like in respondent six, his case, obstructing the clubs in becoming energy neutral.

5. Conclusions

This research aimed to show the current quality and the implementation of the energy policies for football clubs in the province of Groningen. The researcher will establish this, with the answer to the question:

To what extent are the different levels of government using formal social groups, in this case, amateur football clubs, to execute their renewable energy policies?

With the method of semi-structured interviews, seven participants cooperated with the study to get the information needed to answer the main question and sub-questions. Three were from inside and four from outside the municipality of Groningen.

After analyzing the current policies and the interviews, the answer to the main question is that the different levels of the government are not aware of the potential influence of the football clubs, as formal social groups, to help them execute their renewable energy policies. Because of the current energy policies, who barely land at the football clubs, they can not use the football clubs, a formal social group, as a tool to complete the energy policies. The strategies constructed by the governments do not land at the football clubs. The participants indicated that there is no direct support for football clubs from the authorities and the football federations as of yet. All projects are done by the clubs and organized by the members of the clubs. This lack of support confirms that municipalities are indeed not capable of executing the policies designed by the national government (De Vries, 2019). The national government should next to how football clubs can get energy neutral, also include how to guide the clubs to the offered investment and knowledge opportunities. Not only the different governments and national football federation are not aware of the potential that the football clubs have, but also the clubs are not attentive to that potential. The most common reason for the desire to become energy neutral is to save money in the long term. Which also explains why ownership of the facilities by the local government is more holding back the transition to renewable energy than helping the sustainability. Research done on the role of formal social clubs in the transition to renewable energy shows that these social clubs are a better way to influence the population of a region than direct advertising from the government (Stern, 2010). In the interviews, it showed that the football clubs did not mind taking initiatives for renewable energy. As they think, it is the football clubs responsibility to take care of their sustainability. Still, the clubs want guidance from the government and the football federation on how to get knowledge and fund for getting energy neutral. Baldwin (2010) showed in his study that football clubs could do it without help from the government, but comparing a professional club in England and an amateur club in the Netherlands is not possible because of the differences in the clubs.

The lack of support for football clubs did not come as a surprise since, in the literature, the Netherlands was not mentioned, which indicated that the government would not be aware of the influence of social clubs. That is why the same results are expected in other parts of the Netherlands, as the policy is nationwide. On the other hand, different sizes of clubs in different regions might have different ideas about how the governments and football federation should support their projects.

To conclude, governments and the football federation are working on the sustainability of football clubs. However, they are not able to reach the clubs on a local level, if they would be aware of the potential that the football clubs can have on the campaign of getting people to use renewable energy. It would make it easier to attain the goals set for 2030 and 2050 by the European Union.

5.1 Recommendations

Governments can improve their strategies by studying the right way to approach sport clubs to become energy efficient. According to Stern (2010), Lombardo (2019), McKenzie-Mohr (2000), and Frick (2017), the best way to promote sustainability and the transition to renewable energy is through Community-Based Social Marketing (McKenzie-Mohr, 2000). Within that concept, use the social group that is the most impactful in a country, which would be football clubs in the Netherlands (CBS, 2019). This conclusion is supported by research done by Lombardo (2019), who concluded that football clubs have the highest outcome of social value per money invested.

For future research, advice to researchers is to evaluate the success of cases where policymakers used social groups or football clubs to promote renewable energy and see if the effect of it on the communities is just as significant as predicted as in previous studies.

6. Reflection

In September 2017, study year 2017-2018, I tried for the first time to write a bachelor thesis. Now January 2020, I can finally say that I managed to write my first complete thesis. Besides the result of writing this thesis, I want to emphasize that I am very proud of myself for writing this and for never giving up and keeping faith in myself in spite of all the struggles.

There is always room for improvement in a thesis, and this one is no exception. In the process of getting the results, finding seven respondents might not be the best amount of interviewees. In this case, more is always better, and an uneven amount is never ideal. However, if I would have had more statistics about the amount of members every football club has in the province of Groningen, I would make a normal distribution of the clubs to make sure every size club is accounted for. I would split them up into four categories: municipality of Groningen and outside and facility owned by an organization or municipality and then pick at least two clubs out of each group. This way, the selection of football clubs would be more scientifically approved.

On a personal level, next time, I would take more care of my time planning and make sure that I won't procrastinate as much as I did this time. This wasting of time would save me a lot of stress in the long run. Other things about writing a thesis are academic writing, substantiating the viewpoints, linking the literature with results. Which all can be directed to the fact that I have not written anything academic in a long time.

Nonetheless, I am happy with the product I am handing in and the personal growth I have made this semester.

7. Literature

Baldwin, R. (2010). Can (a football) community tackle climate change? A case study analysis of Ipswich Town Football Club's campaign to encourage pro-environmental behavioural change amongst its fans. *CSERGE Working Paper EDM*,. 10 (5), p1-17.

Bruggink, J. (2006). *Op weg naar de Duurzame Energievoorziening*. Amsterdam: Vrije Universiteit. P5-30.

Brundtland, G. Et al (1987). *Our common future*. Oxford: Oxford University Press. -.

CBS. (2019). *Sportclubs; personeel, exploitatie, ledental, gebruik accommodaties*.

Available:

<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/70256NED/table?ts=1571915935096>.

Last accessed 24th Oct 2019.

De Vries, R. (2019). *Gemeentelijke bestuurskracht en de energietransitie*. Available:

https://www.researchgate.net/profile/Hans_Visser3/publication/337102990_gemeentelijke_bestuurskracht_en_de_energietransitie/links/5dc530dd92851c818036f500/gemeentelijke-bestuurskracht-en-de-energietransitie. Last accessed 16th Jan 2020.

European Commission. (2015). *Paris Agreement*. Available:

https://ec.europa.eu/clima/policies/international/negotiations/paris_en. Last accessed 16th Jan 2020.

Frick, V. Et al. (2017). Promoting energy-saving behaviour: formal social groups as promising middle actors for municipal interventions. *Energy Efficiency*. 10 (-), p1539-1551.

Giacchino, S. and Kakabadse, A. (2003). Successful policy implementation: the route to building self-confident government. SAGE Publications. 12 (-), p139–160.

Gemeente Appingedam, Delfzijl and Loppersum. (2019). Ruimte voor Energie. Een visie op de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energie..

Gemeente Groningen. (2017). Masterplan Groningen Energieneutraal.

Gemeente Midden-Groningen. (2019). Duurzaamheidsvisie Midden-Groningen 2019 - 2022.

Gemeente Oldambt. (2019). *Duurzame energie, zonne-energie*.

Hartman, L. & Johnson, J. (1990). Formal and Informal Group Communication Structures: An Examination of their Relationship to Role Ambiguity. *Social Networks*. 12 (-), p127-151.

IPCC (2011). *Summary for Policymakers*. IPCC Special Report on Renewable Energy Sources and Climate Change Mitigation, Cambridge University Press.

IPCC. (2018). Global Warming of 1.5 C. Available: https://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_spm_final.pdf. Last accessed 3rd Oct 2019.

Jordan, A. Et al. (2010). Understanding the Paradoxes of Multilevel Governing: Climate Change Policy in the European Union. *Global Environmental Politics*. 12 (2), p43-66.

KNVB. (2019). *Duurzaamheid*. Available: <https://www.knvb.nl/assist/assist-bestuurders/accommodatie/duurzaamheid>. Last accessed 16th Jan 2020.

Kung, C. and McCarl, B. (2018). Sustainable Energy Development under Climate Change. *Sustainability*. 10 (-), p1-4.

Lindsey, I. (2008). Conceptualising sustainability in sports development. *Leisure Studies*. 27 (3), p279-294.

Lombardo, G. Et al. (2019). Assessment of the Economic and Social Impact Using SROI: An Application to Sport Companies. *Sustainability*. 11 (-), p1-21.

Longhurst, R. (2010). Semi-structured Interviews and Focus Groups. In: Clifford, N, French, S and Valentine, G. *Key Methods in Geography*. 2nd ed. London: SAGE Publications. 9103-115.

Mallen, C., Adams, L., Stevens, J., & Thompson, L. (2010). Environmental sustainability in sport facility management: A Delphi study. *European Sport Management*. 10(3), p367–389.

Mallen, C. and Chard, C. (2012). “What could be” in Canadian sport facility environmental sustainability. *Sport Management Review*. 15 (2), p230-243.

McKenzie-Mohr, D. (2000). Promoting Sustainable Behavior: An Introduction to Community-Based Social Marketing. *Journal of Social Issues*. 56 (3), p543-554.

McKenzie-Mohr, D. and Smith, W (1999). *Fostering sustainable behavior: An introduction to community-based social marketing*. Gabriola Island, British Columbia, Canada: New Society.

McLaughlin, M. (1987). Learning From Experience: Lessons From Policy Implementation. *Educational Evaluation and Policy Analysis*. 9 (2), p171-178.

Moser, C., Frick, V., Seidl, R. & Blumer, Y. (2019). Teaming up for sustainability: Promoting sustainable mobility behaviour through sports clubs in Switzerland. *Energy Research & Social Science*. 53 (-), p89-97.

Nationaal Programma Regionale Energie Strategie. (2019). *Nationale opgave*. Available: <https://regionale-energiestrategie.nl/handreiking/nationale+opgave+en+de+res/nationale+opgave/default.aspx>. Last accessed 14th Jan 2020.

Planbureau voor de Leefomgeving. (2019). Doelen Urgenda-zaak en Energieakkoord voor 2020 niet in zicht . Available: <https://www.pbl.nl/nieuws/2019/doelen-urgenda-zaak-en-energieakkoord-voor-2020-niet-in-zicht>. Last accessed 12th Jan 2020.

Portney, K (2015). *Sustainability*. Cambridge: MIT Press.

Provincie Groningen. (2019). Startdocument Regionale Energiestrategie Groningen.

Rijksoverheid. (2019). Klimaatakkoord.

Spillane, J., Reiser, B. and Reimer, T. (2002). Policy Implementation and Cognition: Reframing and Refocusing Implementation Research. *Review of Educational Research*. 72 (3), p387-431.

Sportstroom. (2019). *Provinciale subsidies en regelingen*. Available: <https://www.sportstroom.nl/provinciale-subsidies/>. Last accessed 4th Jan 2020.

Stern, P. Et al. (2010). Design Principles for Carbon Emissions Reduction Programs. *Environmental Science & Technology*. 44 (-), p4847-4848.

Turkenburg, W. (2004). Energietransitie richting duurzaamheid: het technologisch perspectief. *Energietransitie: klimaat voor nieuwe kansen*. 1 (-), p1-72.

8. Appendixes

8.1 Interview guide

Interview guide:

1. Kunt u wat vertellen over uzelf, de club, uw rol binnen de club?
2. Houden jullie je als voetbalclub bezig met duurzaamheid?
 - Zo ja, wat doen jullie qua duurzaamheid? (doorgaan met vraag 2) Zo nee, waarom niet? (vraag 6)
3. Waarom hebben jullie gekozen voor deze manier van verduurzamen?
4. Hoe hebben jullie als club de verduurzaming georganiseerd?
 - Qua geld en materiaal?
5. Waarom heeft u wel/niet gebruik gemaakt van de mogelijkheden geboden door de overheid of de KNVB?
 - Als ze het wel gebruikt hebben. Hoe was de ervaring met de mogelijkheden die aangeboden worden?
 - Als ze het niet gebruikt hebben. Waarom heeft u ervoor gekozen om geen gebruik te maken van de mogelijkheden?

(verdergaan bij vraag 8)

6. Bent u ervan op de hoogte dat er mogelijkheden zijn via de KNVB en eventueel via de overheid?
 - Zo ja, van welke heeft u dan gehoord? (vraag 8)
 - Zo nee, de KNVB heeft 2 stichtingen die zich bezighouden met het helpen van voetbalclubs die geïnteresseerd zijn in verduurzamen, namelijk de Groene club en stichting Waarborgfonds Sport.
7. Nu u meer weet over de mogelijkheden voor uw club, zou u nu wel gaan overwegen?
 - Waarom wel?
 - Waarom niet?
8. Wat vindt u van de manier waarop de KNVB zich actief bezighoudt met het verduurzamen van voetbalclubs?

9. Wat vind u van de mogelijkheden die geboden worden aan de voetbalclubs om duurzamer te worden?
10. Wat zou u overtuigen om wel (of meer) te gaan verduurzamen bij uw voetbalclub?
11. Wie vind je dat de verantwoordelijkheid heeft over de duurzaamheid van de voetbal clubs?
12. Waarom hebben jullie gekozen voor duurzaamheid? Welke gedachtegang zat hier achter?
13. Wat kan de KNVB of overheid doen om meer mensen te helpen aan duurzame oplossingen?
14. Heeft u nog andere opmerkingen of dingen die u kwijt wilt over dit onderwerp?

8.2 Interview Transcripts

Interview 1:

Interviewer: Vindt u het goed als ik dit opneem.

Respondent 1: Jahoor geen probleem.

Interviewer: Dat is fijn om te horen. Kunt u wat over u zelf vertellen of uw rol binnen Appingedam

Respondent 1: mag jij zeggen

Interviewer: vertellen over je rol binnen de club

Respondent 1: Ik ben de voorzitter van DVC Appingedam.

Respondent 1: Eigenlijk vanuit de fusie vereniging is in 2017 gefuseerd tussen VV Appingedam en VV de Pelikanen.

Interviewer: Ja precies die kon ik ook al niet vinden.

Respondent 1: Ik zat al een tijdje in het bestuur van VV Appingedam, in de fusiebegeleidingscommissie gezeten en de fusie voorbereiden richting juli 2017 en eigenlijk het jaar daarop tijdens de ALV als voorzitter verkozen dat nu voor het tweede jaar als voorzitter actief.

Interviewer: Prima. Houden jullie je als club dus ook bezig met bepaalde duurzaamheid.

Respondent 1: We zijn in die zin brand new, wij zijn een fusie vereniging. De fusie vereniging is nieuw maar de clubs zeg maar waar het uit ontstaan is zijn al veel ouder.

Appingedam is opgericht in 1919 en net 100 jaar. Honderd jaar bestaan zeg maar.

Pelikanen bestaat volgens mij ook al iets van, zou nu iets van 67 68 jaar hebben bestaan. Dus wat dat betreft niet brand new. toevallig vorig jaar zijn er een aantal kunstgrasvelden zijn er bij ons aangelegd en uiteindelijk hebben we dat punt ook aangegrepen om uiteindelijk ons veld verlichting te verduurzamen. Een veld is vervangen door kunstgras en stond geen verlichting op daar is LED verlichting op gekomen. Het andere veld stond eigenlijk nog ouderwetse veldverlichting op. Die hebben we toen in 'n slag vervangen door led.

Respondent 1: Dus in die zin zijn we daar wel mee bezig. Aan de andere kant zit ik in de situatie dat onze accommodatie redelijk verouderd is.

Interviewer: Van welke club zitten jullie nu? In de (faciliteiten) van Appingedam of van de Pelikanen?

Respondent 1: Eigenlijk nog een beetje van beide.

Respondent 1: De kantine van Appingedam gebruiken we eigenlijk niet meer. Wordt hoogstens zes keer gebruikt voor specifieke doeleinden bijvoorbeeld met de Sinterklaasintocht. Dat zij dat als kleedkamer gebruikt wordt maar in feite gebeurt dat gebeurt er eigenlijk niet zoveel meer. Behalve nog. We hebben onze wasserette daar nog in. Dus voor onze senioren wordt daar de kleding nog gewassen. Voor de rest naar een samenstel aan gebouwen. We hebben oude tribunes, de oude tribune van

Appingedam er zitten kleedkamers onder tribune en kleedkamers zijn nog steeds worden nog steeds gebruikt. We hebben een voormalig sponsor ruimte en daar hebben nu de bestuurskamer van de fusie vereniging in ingericht. De oude kantine voormalige kantine van pelikanen is nu onze kantine. We zitten natuurlijk in een aardbevingsgebied met waar een versterkingsoperatie eigenlijk volle bak aan de gang is eigenlijk vanuit ons perspectief nog niet voldoende vol. We staan al anderhalf twee jaar op de wachtlijst om de inspectie van onze gebouwen naar voren getrokken te krijgen. Dat lukt eigenlijk nog niet want eigenlijk willen we de volgende slag in verduurzaming vernieuwing van onze gebouwen eigenlijk in die slag meenemen

Interviewer: Ja want als het toch opnieuw gebouwd moet worden, dan dat maar direct.

Respondent 1: Daarom willen we. Daarom zijn we nu heel druk bezig om die inspecties naar voren te trekken omdat het heel erg zonde zou zijn om nu te investeren in de bestaande gebouwen waarbij na inspectie blijkt dat ze eigenlijk niet bevingbestendig zijn en ze middels sloop nieuwbouw hersteld moeten worden.

Interviewer: En dan moet je twee keer.

Respondent 1: twee keer en je bent daar eigenlijk het geld wel kwijt

Interviewer: En je mist je kleedkamers dan natuurlijk.

Respondent 1: Je hebt natuurlijk ook een timing in die hele operatie is nog wel een dingetje maar dat worden hoe dan ook een ding. Of het nu gaat renoveren of dat men nu gaat nieuwbouwen. Op het moment dat je gaat nieuwbouwen zou je nog kunnen zeggen ok dan bouw je om de bestaande heen dan hou je zeg maar de winkel open als je gaat sloop en nieuwbouw dan ben je gewoon kwijt dat je er qua planning wel weer scherp op zijn.

Interviewer: Ja precies.

Respondent 1: Maar goed daar zit vooral en ik moet zeggen we hebben een hele fanatieke onderhouds commissie die heel nadrukkelijk let op energieverbruik en dus heel nadrukkelijk mee bezig ten aanzien van stroom gas, water. Dus daar zijn ze heel scherp op af en toe is dat heel onhandig. Dan kom je in de bestuurskamer die niet op temperatuur is zeg maar net even een tandje te fanatiek. Ja maar ze zijn echt wel scherp op.

Interviewer: Je. Jullie hebben dus nog zullen we maar zeggen wilde plannen voor de toekomst.

Respondent 1: Hopelijk de nabije toekomst

Interviewer: Ja je wil zo snel mogelijk natuurlijk.

Interviewer: Maar hebben jullie daarbij ook hulp van buitenaf.

Interviewer: Bij voorbeeld van Ik snap dat zoiets via sponsorsen gaat maar hebben jullie daar ook de gemeente of de KNVB bij benaderd om daarbij te helpen.

Respondent 1: Nu nog niet actief benaderen, omdat het natuurlijk erg af hangt af op wat er met de gebouwen gaat gebeuren. Daar zijn we heel nadrukkelijk met de gemeente over in gesprek. maar ook met nsg en de nam. En dat soort partijen. Die hebben ook

een belangrijk aandeel gehad in de aanleg van de kunstgrasvelden. Want die hebben we nu eigenlijk een soort van uitruil hebben we die vierkante meters trainingsveld en wedstrijd velden omgeruild voor een tijdelijke woonwijk te kunnen realiseren voor voor de versterkingsoperatie. In een woonwijk waar 5 a 600 woningen tegen de vlakte gaan gebouwd worden. En die mensen die worden uiteindelijk letterlijk gewisseld uit hun woning in een wisselwoning worden gesloopt nieuwbouw en weer terug naar hun eigen woning.

Respondent 1: Dus dat is een heel intensieve operatie. De komende. Vijf tot zeven jaar zijn die woningen voor gebruik van worden. Daar is een tekort aan dus die hebben ze nu deels op ons sportpark gebouwd. In ruil daarvoor hebben wij dan kunstgras of grasvelden afgestoten en kunstgrasveld en kunstgrasveld gekregen. Twee steden twee kunstgrasvelden hebben.

Interviewer: Die kunnen toch intensiever gebruikt worden dan de gewone grasvelden.

Interviewer: Is. Zijn jullie gebouwen of velden zijn die van jullie zelf. Of zijn die van de gemeenten?

Interviewer: Ja die gebouwen zijn van onszelf.

Interviewer: Oke, helemaal prima. Want ja wat vindt u eigenlijk van automatisme.

Interviewer: Wat vind je ervan. Dat bedoel politieke partijen en dergelijke KNVB die zitten allemaal te proberen zoveel mogelijk stimuleren om te verduurzamen en dergelijke. Maar toch heb ik na een paar interviews al het idee dat zij eigenlijk vrij weinig doen.

Respondent 1: Als je een mooi Engels spreekwoord put your money where your mouth is is. The mouth is there. Ik ben ook heel nadrukkelijk aan het proberen om al die gesprekken met de gemeente ook te intensiveren. Omdat je inderdaad ziet dat ze dit wel roepen voor de deels voor de bÃ¼hne maar wat ga je daar nou daadwerkelijk realiseren. Dat is natuurlijk natuurlijk deel 2.

Interviewer: U heeft geen contact gehad of je hebt geen contact gehad met de KNVB of. Want ik heb zeg maar gelezen op de site dat nu zeg maar 8 clubs in Nederland hebben gebruik gemaakt van het geld vanuit de KNVB. Dat heet het groene gras geloof ik. Dat is een stichting.

Respondent 1: Klopt maar ik ben er eigenlijk nog maar heel kort dat ik dat ken. dat ik daar over geïnformeerd ben.

Respondent 1: De laatste tijd redelijk intensief contact met onze vereniging consultants van de KNVB. Het is wat dat betreft hebben wij al wel veel contact maar niet heel specifiek op het dossier. Het heeft weinig te maken met het op zoek zijn naar het goede momentum. Niet zozeer dat de wil er niet zou zijn.

Respondent 1: Uiteindelijk kennen we twee kanten in. besparingskant is natuurlijk voor verenigingen ook interessant. Alleen als je kijkt naar bijvoorbeeld een natuur grasveld dat wij hebben liggen dan zit al veel ouderwetse. Verlichting op.

Respondent 1: En is dat qua omstandigheden echt super super licht. Alleen qua stroomverbruik is dat eigenlijk gewoon veel te duur. Dat zou in een vernieuwingsoperatie heel goed mee gaan zitten.

Interviewer: Hebben jullie dan qua. Eigenlijk ook nog een tegelijkertijd met die kleedkamers waar ik vanuit ga dat die zo duurzaam mogelijk gebouwd gaan worden want het moet tegenwoordig ook wel met die stikstof en dergelijke maar hebben jullie dan ook op het oog om zonnecollectoren erop te zetten en dergelijke.

Respondent 1: Dit plan is nog niet zo ver maar ik zou zeggen van ja

Interviewer: oke maar je zegt nu dat je dus iets verder weg maar eigenlijk blijft gewoon dat je eigenlijk alles vanuit jezelf als vereniging alles uit jezelf moet komen. Hoe zou je zeggen dat als je bij de KNVB zat of bij de gemeente, maar voornamelijk bij dat KNVB. Het meer opvolgen van die woorden hoe zou je dat aanpakken als jij bij de KNVB zat. Om meer clubs dus duurzaam te krijgen.

Respondent 1: Ik denk dat je dan vanuit de KNVB eigenlijk gewoon dat plan dat er van groen gras is maar uiteindelijk een slag concreter maken in een platform en ook zomaar een businesscase wise. What is in it for de clubs om in termen van besparing dan uiteindelijk clubs wat meer aan de hand te nemen.

Respondent 1: In het concreet uitvoeren van dat soort plan

Interviewer: Precies dan bedoel je eigenlijk dat zij moeten vertellen de clubs die die plannen hebben of die eigenlijk duurzaam wil. Deze persoon, deze persoon moet je aanspreken voor subsidies. En dergelijke. En dan zo het balletje aan het rollen krijgen zit.

Respondent 1: Ja, precies.

Interviewer: Even kijken. Ik geloof dat het zo was bedoeld om vragen te stellen. Ja dat is denk. Ik het wel ja.

Interviewer: Dat betekent dat vanuit nationaal akkoord funding is beschikbaar wordt gesteld om vanuit de gemeente sport formateur aan te stellen. Die sport formateur. Die. Moet eigenlijk alle. Profit non-profit sport aanbieders eigenlijk aan elkaar verbinden en zorgen dat dat uiteindelijk een duurzaam. Sportaanbod komt.

Interviewer: Over een aantal pijlers. En dan heb je het over je eigen leven lang bewegen. Maar ook duurzaamheid dus ook duurzaamheid van sportaccommodaties. Als je kijkt hoeveel je als Mini Club je erin hebben moeten stoppen om überhaupt de gemeente te bewegen om dat daadwerkelijk ook te gaan doen. Dus we hebben duidelijk dat nationale sport accoord gepakt hebben waar je presentatie vorm zeg maar. Een stijlvol sausje overheen gegooid. Regionaal zit zitten met Appingedam Delfzijl en Loppersum in een herindeling traject en per 1 januari 2020 worden die gemeentes hebben ingedeeld. En dan zie je dat al die gemeentes met het dossier en die herindeling eigenlijk ongeveer hun handen vol hebben. Vervolgens laten ze de sporen gewoon links liggen. Alleen wij hebben nu wel met dat clubje aan het. Bewegen krijgen van de gemeentes nu wel voor elkaar dat zodanig dat het lokale spreekwoord wel krijgt

en dat geld dat daarvoor beschikbaar is nu ook door de gemeente is aangevraagd is net als vorig jaar op 8 november ofzo. Moest die moest die aanvraag de deur uit dus uiteindelijk heb ik voorlopig nog op 7 november de krabbel mogen zetten om dat aan te. Jagen want eigenlijk per gemeente is vanuit dat nationale sport akkoord 15.000 euro beschikbaar om die sport te financieren. Omdat je in dit geval drie gemeentes hebt die peilingen maar in 2021 ingedeeld worden en je trekt daar gezamenlijk op heb je in feite 45.000 euro per jaar. Als je dat niet in 2021 doet dan ben je immers gemeente Claudius omdat dat doordat. Die. Driver ook het feit dat je. Uiteindelijk zo snel mogelijk ook echt meetelt starten we dat voor elkaar gekregen omdat dit jaar al in te voeren voor 20 25 20. Dus dan ga je lopen in hoog zeg maar die. De pijlen van van verduurzaming van accommodaties.

Interviewer: Ja precies. Ik ben ook nog wel benieuwd naar welke gedachtegang zit er eigenlijk achter die verduurzaming want je hebt zeg maar 2 kanten natuurlijk naar de financiën«le kant maar probeer die ook als club uitstralen. Kijk. Zo hoort het of zo kan het dat jullie leden of iets dergelijks.

Interviewer: Als je bijvoorbeeld kijkt naar die LED verlichting. Absoluut. Absoluut. En daarmee zijn we nu ook heel erg in staat om bijvoorbeeld de felle verlichting heel specifieke tijden aan te hebben en uit te hebben. En gaat verduurzamen vooral over. Minder energieverbruik jaar waarbij we die kunstgrasvelden bijvoorbeeld ook kunnen verlichten op een heel veld half veld wat veld maar ook op intensiteit kunnen we gewoon op wedstrijd niveau trainings niveau en op zeeniveau zetten en in dat soort dat soort aspecten. Ik denk als je als je het echt hebt over dat ook echt aan je imago binnen zeg maar dan moeten we niet zeggen we hebben led verlichting op ons kunstgrasvelden kijk de. Vijftien jaar oude grijze zonder onze. Bossen. Kleedkamers. Zijn maar van water te voorzien. Dan moet je ook echt wel die lijn goed te pakken hebben. Die hebben nog niet precies. Misschien voor de toekomst maar absoluut moet het dan weer zijn en dan kun je ook heel goed aan dat. Spreekwoord koppelen want dan pak je echt die pijlers mee. We zijn daar echt heel nadrukkelijk bezig zegt Verboven. Iedereen dat voetbalclub voetbal voor iedereen betekent dat. Æ©Æ van de andere pijlers binnen dat sporten dus inclusief sporten ze willen hebben vierenhalf jaar lang geen voetbal gehad hebben nu weer opgesteld en werd vorig jaar vanwege een tekort is daar een eind gekomen. Maar we willen nu met de partijen die daar vooral in eigen streek zitten en de coach van deze wereld proberen om aan te haken omdat G-voetbal weer weer op te starten naar de andere kant heb ik 19 december met iemand van Van. Huis van Sport een gesprek om te kijken of wij ook in voetbal kunnen opstarten zegt heel. Zit je. Daar aan de.

Respondent 1: Zomer. De ouderen die hun leven lang bewegen om die weer op die manier in beweging te krijgen zijn een beetje aan het klussen zegt maar razend ambitieus maar leuk vind ik als club. Klinkt. Wel heel goed een beetje is.

Interviewer: Er volgens mij.

Interview 2:

Interviewer: Vind je het goed als ik het interview opneemt.

Respondent 2: Ja dat is goed. Waar gaat precies om.

Interviewer: Nou mijn onderzoek gaat eigenlijk over heel kort door de bocht over duurzaamheid bij voetbalclubs en dan voornamelijk de connectie met het beleid zullen zeggen. Dus de implementatie van beleid door de overheid en de KNVB. En ja in hoeverre dat in connectie staat met voetbalclubs eigenlijk. Hoe goed dat uitgevoerd is zeg maar voor de voetbalclubs.

Respondent 2: Had je eigenlijk iemand anders moeten hebben. Ik heb een mede bestuurslid die alles vanaf weet die zich direct in die wereld en die weet er alles van.

Interviewer: Ik hoop dat je wel op de hoogte bent dat dit allemaal binnen een club gebeurt.

Respondent 2: Uiteraard als voorzitter.

Interviewer: Allereerst kun je als je over jezelf vertellen de club en uw rol binnen de club.

Respondent 2: Ik ben zelf nu bijna 40 jaar lid van deze vereniging. En. Als als jochie fan van jochie van 18 17.

Respondent 2: Toen ik lid werd. alleen maar bij de senioren gevoetbald. ik heb in de jeugd bij een andere vereniging gevoetbald en al vrij snel ook in de organisatie terecht gekomen je wordt een keer jeugdleider daar je gaat eens dat doen in de kantine eens een keer en op een gegeven ogenblik een jaar of 6/7 geleden wilde ze mij wel als voorzitter toenmalig voorzitter zei van ik stop ermee.

Respondent 2: Je moet nieuwe komen. Ik zag het helemaal niet zitten. Ik heb de boot afgehouden tot hij ruim vierenhalf jaar geleden ziek werd en hij een tijdje uit roulatie was gebleven. Toen hebben ze mij gebeld van: wij hebben hulp nodig.

Respondent 2: Zo is het balletje gaan rollen

Respondent 2: Ik heb wel gezegd Ik wil bepaalde mensen om me heen hebben dus die heb ik eerst gevraagd van goh wil je met me mee doen. Dat was een voorwaarde voor mij want het toenmalige bestuur bestond maar uit twee personen. Zou het met vier personen waarvan twee zouden stoppen. Dat ga ik nu niet doen dus degenen die twee personen erbij wilden hebben zeiden direct dat gaan doen. En die zijn nog steeds bestuurslid dus zo is het balletje gaan rollen. en nu vierenhalf jaar voorzitter van de vereniging

Interviewer: prima zouden we kunnen vertellen in hoeverre Oranje Nassau bezig is met duurzaamheid.

Respondent 2: Niet kan ik heel kort over zijn. Nee nee duurzaamheid in en in de vorm van wat je bedoelt met zonnepanelen en dat verhaal dat dingen helemaal niet. We hebben een heel oud gebouw betalen ons scheel aan energie lasten.

Respondent 2: De warmte vliegt hier alle kanten de deur uit kan het blijven voelen. Ja inderdaad. Daar zijn we nu wel mee bezig. Dan zeggen we hadden hele oude apparatuur die hebben we nu vervangen dus net 2/3 weken gebeurt . Dat is de eerste stap die we gemaakt hebben. De volgende stap zal zijn dat we gaan met eventuele dubbel glas.

Respondent 2: Na dat doen we niet direct want we zijn bezig om te onderzoeken of er nieuwbouw kunnen plegen.

Interviewer: Helemaal nieuw. Helemaal nieuw.

Interviewer: En ja ik weet niet wanneer dat rapport klaar zal zijn.

Respondent 2: Nee er zijn net het zijn er nu al 2 jaar mee bezig maar we hebben de gemeente nodig al onze plannen hebben bij de gemeente neergelegd.

Respondent 2: De gemeente heeft al van tafel geveegd. Dan begint het weer opnieuw. Want dan moet je het financieren. En dan begint het hele plaatje. We willen samen met de burens met Amicitia.

Interviewer: En eventueel blauw geel ook bij betrekken. Die hoeven niet apart zijn heel klein clubje en die vinden we allemaal prima. Amicitia en wij zijn wel vergelijkbaar.

Interviewer: Maar wil u dan ook als club samen of alleen als gebouwen zeg maar.

Respondent 2: De eerste insteek is het gebouw. Wij hebben ook al gezegd van stellen we groen licht krijgen en we kunnen gaan bouwen. Daar moeten we zodanig gaan bouwen dat we rekening mee moeten houden. Ook in afzienbare tijd 1 club kunnen worden. Daar praten we wel over.

Respondent 2: Is het nog lang niet. Voorwaarde is dat je samen 1 gebouw hebt. Een vereniging met twee gebouwen.

Interviewer: Maar wat vindt u er dan van. Of vindt je dat. Ik bedoel waarvoor de gemeente Groningen. Die heeft een heel plan tegenwoordig voor het verduurzamen van van alles en nog wat. Tegenwoordig ligt er ook een lokaal sport akkoord voor duurzaamheid. Zoals ik het nu begrijp komt het hele plan eigenlijk vanuit jullie zelf. Hebben jullie daar dan ook hulp van bij de gemeente van de gemeente Groningen de KNVB?

Respondent 2: in zoverre vorige week had ik een afspraak met mensen van de gemeente Groningen.

Respondent 2: Alleen iemand heeft de afspraak voor mij gepland.

Respondent 2: Die zei Je moet hier zijn en die anderen waren op Kardingse die doen maar goed wat ze wel willen doen is ons ons wegwijs maken in de wereld van waar hoe kun je aan subsidies komen. Want die zijn er wel. Alleen die zijn gewoon niet toereikend maar je kunt via gemeenten subsidie krijgen 45 duizend euro ook 2x45 heb je 90.

Respondent 2: De overheid kan subsidie krijgen van anderhalve ton. Maar goed als jij je plannen voor een miljoen ja dan moet je dan moet je meerdere potjes gaan aanboren.

Respondent 2: Daar willen zij wel ons wegwijs in maken.

Interviewer: Dus er is wel hulp

Respondent 2: maar het is eigenlijk pas gegroeid nadat wij eigenlijk afgelopen zomer die nee hebben gekregen.

Interviewer: Ja misschien dachten ze van jullie wilden toch plan doorzetten. Ja laten we maar gaan helpen.

Respondent 2: Nou ja daar lijkt het wel een beetje op.

Interviewer: En bent u op de hoogte dat er via KNVB ook mogelijkheden zijn. In dat opzicht financieel.

Respondent 2: Dat zou je de anderen moeten vragen die zitten daar goed in.

Interviewer: Nee precies maar zijn dus zoals ik dat snel heb kunnen bekijken. De groene club. En Stichting Waarborgfonds.

Respondent 2: Ja Stichting Waarborgfonds is bekend.

Interviewer: Dat is van de KNVB inderdaad en ik geloof dat groene club volgens mij samenwerken is dus KNVB. Even kijken NOC NSF. En ja die worden dus gepromoot door de KNVB om clubs dus te helpen met mogelijkheden zoals jullie eigenlijk nodig hebben voor verduurzaming. Even kijken want ja.

Respondent 2: Ik ken niet alle details maar ik ga ervan uit dat dat bij menig bestuurslid van Amicitia eigenlijk oppakken allemaal dat die dat wel weten.

Interviewer: Nee snap ik inderdaad maar goed. Daarnaast ga ik.

Interviewer: Maar bent u ook van u. Wat vind je daarvan dat bijvoorbeeld niet alleen de gemeente een dergelijk maar ook de KNVB zich niet actief bezighoudt met het verduurzamen, zo lijkt het in ieder geval.

Interviewer: Maar dat het dat de clubs zich toch echt overal zelf achteraan moeten. Wat vind je daar nog van. Want terwijl zij wel zeggen van kijk. De gemeente heeft doelen want de EU heeft tot 2030 het doel gesteld om zo veel minder uitstoot te hebben en dergelijke. Wat vind je daar nou van dat ze dan zo passief zijn

Interviewer: dat ze passief zijn.

Respondent 2: Jij zegt dat

Respondent 2: Ik weet het niet.

Interviewer: om Oranje Nassau als voorbeeld te nemen. Dan lijkt het hier zo in jullie geval dat ze heel passief zijn totdat jullie aanstalten maakten

Respondent 2: wij worden ingelicht door de KNVB. De KNVB heeft een systeem. Die hebben een soort van nieuwsbrief waarin dit soort dingen wel bekend gemaakt wordt. Die gaan naar alle verenigingen. ja die hebben gehad. Ook wel stimuleren. Alleen je zult zelf. Moeten reageren.

Interviewer: Vind je dat terecht?

Respondent 2: Ja ze komen niet bij ons van gaan jullie verbouwen misschien?

Respondent 2: Ze komen niet bij ons, om te zeggen van ey jullie zijn niet echt duurzaam bezig. Ze kunnen niet alle verenigingen bij langs.

Interviewer: Maar waarom nou niet eigenlijk.

Interviewer: Ik bedoel ik snap best dat zij als bedrijf zal ik maar even noemen. KNVB is gewoon een zakelijk bedrijf. Waarom stellen zij niemand aan die clubs erop wijzen wie ze zouden moeten hebben om om aanspraak te maken op geld om ervan bewust te worden dat ze moeten verduurzamen.

Respondent 2: Wij hebben een contactpersoon, een vast aanspreekpunt bij de KNVB.

Respondent 2: Uiteraard weet ik wie dat is. Het is nooit ter sprake geweest. Ik weet niet of ik bij hem dat kwijt kan raken of hij daar iets mee kan doen.

Respondent 2: Dat weet ik niet want hij is meer voor organisatorische zaken. Kijk KNVB is in zoverre actief ze sturen informatie.

Interviewer: En dat is het.

Respondent 2: Tenminste ik merk verder niks. denk ik.

Respondent 2: Maar goed zo zit ik in elkaar dan zou ik gaan reageren als ik. Ik lees nu wat waarvan ik denk dat kan wel eens wat voor ons zijn dan zou ik gaan reageren ga eens. Kijken wat is dit nu precies. Dus is het gewoon eigen verantwoordelijkheid voor Club.

Interviewer: Om daar iets mee te doen.

Respondent 2: Je moet dat kenbaar maken.

Interviewer: Maar kijk ik kan me voorstellen dat Oranje Nassau is volgens mij gewoon een vrij grote club qua leden en dergelijke.

Respondent 2: 500 leden.

Interviewer: Ja dat is wel aardig grote speler denk ik.

Interviewer: In het noorden gemiddeld.

Respondent 2: Als ik om me heen kijk zijn ze groter. Amicitia is iets groter, Be Quick is groter, Helpman is groter

Interviewer: Ja hier zit sowieso vrij grote clubs in de buurt inderdaad maar even kijken.

Interviewer: Maar er zijn natuurlijk ook heel veel kleine clubs in het noorden zullen we maar even zo algemeen noemen die minder leden hebben die minder verstand van hebben. Ik bedoel clubs grotere clubs hebben vaak ook meer sponsors die. Mogelijk ergens verstand van kunnen hebben van zulke zaken. Vind je dan niet dat ze daar rekening mee moeten houden. Met de kleinere voetbalverenigingen die dan dus eigenlijk wel een beetje een duw in de goede richting nodig moeten hebben want die zeg maar kijk jullie hebben dan misschien een plan van 1 miljoen. Zij hebben helemaal niet zo'n groot idee want zeggen kom uit een klein dorpje zijn van plan van de top. Ja vind je dan niet dat zij dan wel die hulp nodig zouden moeten hebben van de KNVB dat ze niet gecheckt moeten worden. Of vind je dan ook dat het. Uit eigen initiatief moet blijven komen.

Respondent 2: Ik vind het wel dat het eigen verantwoordelijkheid is. dat vind ik wel, maar ik vind wel dat je ook je eigen initiatief moet tonen naar de KNVB toe. Op dat moment moet de KNVB behulpzaam zijn. Tuurlijk moet de KNVB hier een partner in zijn. Die moet wel zeggen van jongens. Dit zijn de mogelijkheden.

Respondent 2: Maar dat doen ze dus ook. Ze geven wel aan in die nieuwsbrief die ik dan regelmatig lees. wat er speelt en wat mogelijkheden zijn. Dat soort dingen. Ik lees het niet allemaal. En dat is wat ik ook zei.

Respondent 2: Ik vind wel dat verenigingen een eigen verantwoordelijkheid moeten nemen door te zeggen van he wij willen wat dus dat gaan we ook kenbaar maken en dan gaan we zelf kijken van heey KNVB ga ons eens daar bij helpen. Dat gevoel van wat moeten we hiermee op dat moment men moet de KNVB zeggen wij hebben daar wat voor wij gaan jullie helpen

Interviewer: Ja precies. Het zou in principe natuurlijk geen nee van de gemeente voor nodig moeten zijn. Nog Ã©Ã©n vraag want je zegt nu dat je daar nu niet mee bezig zijn.

Interviewer: Maar volgens mij zijn jullie er wel aardig mee bezig

Respondent 2: maar samen met die nieuwbouw per jaar.

Respondent 2: Dus ja ja ja ja kijk dan dan maar mede bestuurslid het zijn zegt dan gaan we ook gasloos. En dan gaan we samen op zonnepanelen werken en dat soort dingen
Interviewer: dan gaat helemaal op de kop.

Respondent 2: Ja hij werkt ook in die wereld. Hij weet precies hoe dat allemaal gaat en
Interviewer: dat is wel heel prettig ook als club zijnde

Respondent 2: ja dat is ideaal. Dus dus. Op die manier zijn we daar wel mee bezig maar zolang dat nog niet aan de orde is zijn we gaan eerst hier kijken. Wat is noodzakelijk dat wij eerst maar eens nieuwe ketels hebben aangeschaft. gelukkig gesponsord dat scheelt alweer een heel stuk. maar ik denk dat we misschien al wel misschien wel 300 euro per maand op gaan bezuinigen doordat we nieuwe ketels hebben.

Interviewer: Dat ben ik ervan overtuigd. We hebben deurdrangers op de buitendeur nu gezet. Weet je wel.

Interviewer: Kleedkamers verwarming die constant aan waren met ramen open. Dat soort dingen. Alles zijn ze nu bij langs gegaan. Ik heb tegen die mannen gezegd, die zijn gewoon overdag aan het werk. Ga nou eens kijken wat kunnen wij doen. met elkaar. ik wil die rekening naar beneden hebben. Zo simpel is het.

Interviewer: Maar dat is ook voor neem ik ook aan voor de. Voor de rest zegt ze die nieuwe gebouwen. Doen jullie ook zeg maar gewoon om de kosten te drukken.

Uiteindelijk.

Respondent 2: Uiteindelijk wel ja wat hebben uitgerekend. Ik ik niet bij de club.

Interviewer: De club heeft uitgerekend van als je nieuwbouw gaat plegen en je gaat verduurzamen dan besparen wij zoveel aan energie lasten en dat soort dingen vast vaste lasten.

Interviewer: Dat wij daar een stuk hypotheek van kunnen betalen. Sterker nog daar kunnen we de hele hypotheek van betalen Zo is de berekening gemaakt. Als je nagaat wat zij betalen aan energie lasten. Want bij hun is het nog erger dan bij ons. Daar zitten

nog net geen gaten in het dak. Zoverre dat. Zij betalen zich blauw aan energie lasten en wij.

Respondent 2: Dat is een paar duizend euro per maand. Daar kun je wel de hypotheeklasten van betalen.

Interviewer: Maar zoals je aangeeft verduurzamen zijn puur voor de zaak voor de rekening zullen we zeggen zijn er ook van bewust dat jullie mogelijk een voorbeeldfunctie hebben voor jullie leden zeg maar dat die jullie proberen bewust bezig te zijn met energiegebruik. Stralen jullie dat ook uit naar jullie leden.

Respondent 2: Nee nee het is maar een heel klein groepje die daar naar omkijken.

Respondent 2: De voetballers, neejoh ik heb nog nooit iemand gehoord.

Interviewer: Ik heb bijvoorbeeld een voorbeeld geven bij. Ik was bij VV Hoogezand had ik ook een interview met de voorzitter. Hij gaf aan ja we zijn echt super bewust bezig onze coaches en trainers en dergelijke. Die zijn ons daar communiceren wij heel erg mee van jullie moeten op waterverbruik letten op energieverbruik letten op erop letten dat we niet te veel gebruikt hebben maar dat hebben we nu dus niet.

Respondent 2: Maar is dat ook zo.

Interviewer: Dat zeggen ze dat niet controleren wij natuurlijk niet te controleren.

Respondent 2: Ik ga er maar even van uit dat iedereen zich bewust is van bepaalde zaken dat jij als jij wegloopt en die douche blijft aan. Dat is bijvoorbeeld een keer gebeurt. Die douche blijft aan, die wil niet meer uit. Dan komen ze hier gewoon naar binnen van jongens bij wie moeten wij dit melden. Die douche stroomt maar door. Dan weten wij, oh dan moeten wij even een telefoontje plegen en dan komt er iemand voor komt en dan is het weer klaar. Want anders staat die morgen nogsteeds aan. Het is wel warm water.

Interviewer: Ja tuurlijk, kost ook weer energie natuurlijk.

Respondent 2: Ik denk dat iedereen zich daarvan bewust is dat hij dat moet melden.

Interviewer: Ja precies maar denk je ook dat mensen die bewusteloos zijn dat als ze drie kwartier onder de douche staan na een koude winteravond training sessie

Respondent 2: Heel veel mensen zijn zich er niet van bewust. verlichting van het trainingsveld op vrijdagmorgen brandde soms nog de hele nacht aan. Ze lopen gewoon weg.

Interviewer: Geen idee hoe het uit, niet mijn pakkie an.

Interviewer: Nog een beetje zonde toch.

Interviewer: Maar is er dan geen idee om daar toch weer een bewustzijn over te zijn.

Respondent 2: Daar zijn we wel mee bezig ook dat gelukkig wel. Samenwerken met de gemeente. We hebben nu led verlichting gekregen. Krijgen ook een ander systeem. Er komen straks met de smart phone, instellen en dan gaat het ding automatisch mee aan en uit geloof ik. En dan kan je met je smartphone zeggen ja maar wij willen vandaag vanaf half 11 tot half 12. Willen we nog trainen. Er zijn een paar mensen die krijgen dan

toegang en die kunnen dan een half uurtje langer door blijft dan een half uurtje langer aan en dan gaat hij uit.

Interviewer: Ik heb ook begrepen dat met ledverlichting kun je ook drie standen doen.

Interviewer: Ik begrepen de training stand en de Feller en minder fel.

Interviewer: Jawel dat had ik gehoord heb ik zelf begrepen.

Respondent 2: Van mij gaat het komende zondag gebeuren. De LED verlichting is er al. En dat systeem heb ik geloof verboden en valt mij gaat dat kan.

Respondent 2: Laat ik het zo zeggen maar ik heb zouden in januari en februari zouden wij daar bericht van krijgen. Hoe het precies eruit gaat zien ze zijn het al testen op Corpus den Hoorn. Bij Groningen en GRC. Daar zijn ze nu aan het testen. Er zitten wat kinderziektes in maar het is logisch dat ze eerst goed hebben getest tussen januari en februari en nog eens kijken.

Respondent 2: Nou ja dat is perfect want dan heb je geen van de voor zijn trainingsschema's.

Interviewer: Dan stoppen ze meteen het nodige licht en vijf minuten om van Gelder op te komen.

Interviewer: Ik geloof ik nu wel eerst even super bedankt. Na.

Interview 3:

Interviewer: Maar vindt u het goed als ik het opneem. Kunt u eerst wat over jezelf vertellen. De club en uw rol binnen de club.

Respondent 3: Ja ik ben een Eduard Mulder, 43 jaar ben voorzitter van NEC Delfzijl voetbalclub van 700 leden 35 jeugdteams en zeven seniorenteamen vijf 35 plus teams.

Respondent 3: Dat is ongeveer de grote van de club NEC Delfzijl

Interviewer: Als ik het goed begrepen heb is NEC Delfzijl een fusieclub?

Respondent 3: klopt.

Respondent 3: Combinatie Club is vijf jaar geleden formeel gefuseerd. Twee jaar daarvoor al met jeugd ploeg begonnen tussen Neptunia zondag club hier in Delfzijl. Zaterdag Voetbal Eems Boys jeugd van Neptunia en voetbalde ook al op zaterdag over de achtergrond bij de clubs die kozen voor om samen te gaan.

Respondent 3: Dat heeft dus prima verlopen zowel sportief als organisatorisch.

Interviewer: Dat is mooi, vaak hoor je bij fusies dat er wel wat clinches zijn.

Respondent 3: Natuurlijk zijn die er ook wel geweest is ook wel de nodige emotie in de tijd bij geweest.

Respondent 3: Ik ben daar. Ik ben na de fusie voorzichtig geworden met de eerste voorzitter na de fusie. Het fusieproces heeft een andere voorzitter begeleid maar het is wel de nodige emotie geweest mijn rol kunnen spelen dat het allemaal goed is.

Interviewer: Nu kun je wel zeggen dat het een goed succes is geweest. Ja houden jullie als club eigenlijk wel met duurzaamheid bezig. Het is een hot topic tegenwoordig.

Respondent 3: Wissel wisselwerking daarin. We proberen zo weinig mogelijk energie te gebruiken laten we dat eventueel in ieder geval een basis ding omdat ook energie is gewoon duurder is hoge kosten component van de club.

Respondent 3: Voor de voetbalclub dat het meeste uitgaat.

Respondent 3: Dus uiteindelijk is. IS is.

Respondent 3: Het met een hoge kostenpost en als je die kan beïnvloeden door te verduurzamen door energiezuinige ketels of led verlichting in de gebouwen.

Respondent 3: Dat soort dingen zijn we al mee begonnen.

Respondent 3: Energiezuinige koelkasten dat soort stappen hebben een energie fysische studie gedaan dus daar hebben we actief mee mee begonnen.

Respondent 3: Via onze energieleveranciers sportstroom.

Respondent 3: Daar kwamen allerlei verbeter maatregelen uit. Dan probeer je dat op te pakken waar dat lukt en daar zijn de dingen die ik net noemde vielen daar onder andere onder. Ze hebben natuurlijk een nieuw gebouw dus op zich de warmwatervoorziening en de gas en de kachel zouden zeggen.

Interviewer: Bij de aanbouw daarvan is direct rekening gehouden.

Respondent 3: Ze zijn niet per se duurzaam want het zit nog op gas om maar wat te zeggen. Juist die kant van de duurzaamheid niet maar het is wel samen energiezuinig. Daar is dus wel opgelet.

Interviewer: Precies hebben we nog plannen voor de toekomst nog verder te verduurzamen.

Interviewer: Maar de plannen stuiten nog twee grote. 1. Wij gebruiken de velden van de gemeente maar de verlichting daarvan is. Onze exploitatie en dat is een grote kostenpost.

Respondent 3: Dat is in de tijd van de aanleg was dat nog niet lukte dat nog niet om met led verlichting te doen. Veldverlichting. Zeven jaar geleden. Nu kan dat wel dus mensen stellen we ons wensenlijstje om de veldverlichting te verduurzamen naar led verlichting. En daarnaast de energie die we dan nog gebruiken met zonnepanelen op jaarbasis.

Interviewer: En ik weet niet of je dat zo ver dat de plannen daarvan weet maar ga je dan maken dan ook gebruik van subsidies. Daarbij komen er vanuit de gemeente de provincie of via KNVB zelfs.

Respondent 3: Voor mij is dat een landelijke subsidie. Bos de sportaccommodaties subsidie voor veldverlichting bijvoorbeeld zit daar 35 30 procent subsidie mogelijkheid voor voor die veldverlichting.

Respondent 3: Dus ja daar zijn we best vergevorderd in dus daar hebben redenen op een rijtje staan.

Respondent 3: Verder zijn er wat duurzaamheid fondsen leefbaarheid fondsen Groningen waar we gebruik van kunnen maken. Verder De gemeente ondersteunt dat ook wel want het heeft niet echt een fonds daarvoor maar verenigingen ondersteunen

dat is ook een onderwerp bij verder wat dan nog nodig is spreken we met de bank of de provincie over om dat te lenen.

Interviewer: Want ik begrijp uit de woorden dat het voornamelijk uit de clubs zelf moet komen. Wat vindt u daar eigenlijk van. Want iedereen is een beetje te paraderen. We moeten meer verduurzamen en dergelijke.

Interviewer: En toch heb ik nu al meerdere keren gehoord. Moet toch echt als club zelf doen.

Interviewer: Wat vindt u daarvan?

Respondent 3: Ik vind dat op zich ook logisch want daar zit de exploitatie dus daar moet je dat bij elkaar brengen. Als je vraagt hoe zit de ondersteuning is er wel. Daarna komt er natuurlijk op dat het financiële plaatje aan en ook dat merk je niet alleen maar met subsidie. Maar dat bij elkaar brengen dat is inderdaad best wel wat werk. Maar zijn beste instanties voor om dat mee te doen. Wij hebben eerder via onze energieleverancier via sport stroom een energie studie gedaan. Op dit moment merk je wel aan dat het thema steeds groter is. De groene Club is een initiatief van NOC-NSF. Vanuit het sport Akkoord is dat. Dus vanuit het Sport akkoord wordt de verduurzaming ook ingezet. Klopt en hebben we eigenlijk een her eiking gedaan na twee jaar en krijgen we wat ondersteuning.

Interviewer: Die ondersteuning is ook voor de groene Club is inderdaad ook met de KNVB en dergelijke ja. Het is de eerste keer dat ik dit hoor dus dat vind ik wel heel grappig dat iemand daar echt actief mee bezig is.

Interviewer: Ja vindt u misschien ook dat dat een KNVB of een gemeente actiever zou moeten zijn naar voetbalclubs.

Interviewer: U bent een grote club natuurlijk. Dus meer kennis of hier in de regio in ieder geval. Ik kan me ook heel goed voorstellen dat voor kleine clubs het veel moeilijker is.

Respondent 3: Kijk voor ons is het ook niet makkelijk. Wat ik wil zeggen we zijn tweeënhalf jaar bezig en we hebben een laaghangende fruit gehad en we komen nu ook met zwaardere projecten. Merk je dat dat in een vereniging afhankelijk van vrijwilligers. Het bestuur mag ook gewoon allemaal vrijwillig doen. Dat kost altijd meer tijd.

Respondent 3: Ja dat hou je toch een beetje want ik bedoel de gemeente gaat het niet honderd procent regelen voor de club maar het zou best wel lokaler een programma gedraaid kunnen worden.

Respondent 3: Dus moet het zeggen net als dat dorpen en wijken ondersteund worden met gebied regisseurs hier in Delfzijl.

Respondent 3: Zo kan je ook best wel zeg maar sport ambtenaren sport coördinatoren die sportverenigingen ondersteunen en waar dit thema ook in meedraait is alleen maar een beetje op. Hier moet dat opgezet worden. Als je kijkt naar de landelijke regelingen of wat daar allemaal voor het sport akkoord heeft dit allemaal in zich. Dat is anderhalf jaar bezig maar dat moet allemaal nog in de benen gezet worden.

Interviewer: Ja precies. Het moet toch allemaal wat concreter geworden.

Respondent 3: Daar speelt de gemeente wel een rol in. Wat mij betreft en inderdaad ook de KNVB kan dat ondersteunen met het verbinden. Met een vereniging kost veel tijd om het wiel uit te vinden. Soms is het afhankelijk van heb je een vrijwilliger die in die business zit. Gaat het zo snel dan gaat het makkelijker.

Interviewer: sponsoren of dergelijke

Respondent 3: Sponsor die dat je dat kan doen. Maar als je een coördinator hebt die zorgt dat dat wiel in 1 keer uitgevonden wordt voor alle clubs kan wel veel opleveren.

Interviewer: Precies want even kijken maar even kijken.

Interviewer: Ik ben eigenlijk door mijn vragen heen. Eigenlijk vindt u dus dat de verantwoordelijkheid van de voetbal kijken, het verduurzamen van voetbalclubs. Dat ligt dus wel bij de voetbalclubs zelf vind u.

Respondent 3: Die moeten moeite doen. In sommige gevallen moet je wel bepalen. Gaan we die investering doen. Dus. Kijk en daar zit een stukje verschil in het landschap van sportclubs is niet overal hetzelfde is per gemeente verschillend.

Respondent 3: Dus ik vind dat ook omdat wij zijn voor de accommodatie betreft in ieder geval zelfstandig voor de velden en de accommodatie bedoel ik mee de kantine, kleedgebouwen. Die is van onszelf. De velden zijn wel van de gemeente en daar zijn wij eerste gebruiker op. Dan kunnen wij dus de verlichting dus ook zelf betalen. Dat hangt een beetje van de setting af hoe dat is. Kijk dus zijn ook gemeenten die dat die gebouwen verhuren aan de club waardoor er al een verdergaande interactie is

Interviewer: Precies wat clubs voor noemen. Weet u de clubs die

Respondent 3: Er is heel veel verzelfstandigd dus daarom dat ik ook zeg zegt wat een club is. Als je dus gaat verzelfstandigen word je in mijn ogen automatisch ook een stuk meer verantwoordelijk voor dat deel is hier in de omgeving in Delfzijl zijn veel clubs verzelfstandigd of zelf in de exploitatie verantwoordelijk zijn.

Interviewer: Ik vind het zelf persoonlijk toch grappig aan de andere kant vind ik het toch wel wat minder. Kijk voor voetbalclubs is het eigenlijk in principe van willen bezuinigen op de energie en dergelijke.

Interviewer: En dan moet je het vanuit jezelf komen terwijl eigenlijk het maatschappelijke deel zou je denken van die gemeente of de KNVB of de provincie die zouden het voortouw moeten nemen want hun moeten zeg maar die doelen bereiken die voor 2030 staan eigenlijk.

Respondent 3: Die faciliteiten zijn daar ook wel voor. alleen om die op jouw club van toepassing te laten zijn moet je als club initiatief nemen. Ja natuurlijk moet je het aangereikt worden maar het is net even van hoe leg je dat woordje verantwoordelijke uit.

Interviewer: Ja precies.

Respondent 3: Je kan overal zeggen van de minister president is overal voor verantwoordelijk.

Interviewer: Ja inderdaad.

Interviewer: Maar welke gedachte gang zijn jullie eigenlijk aan het verduurzamen is het puur bezuinigen of voelen jullie je eigenlijk ook een verantwoordelijkheid naar jullie leden toe.

Respondent 3: eerlijk gezegd bij ons is de kostenbesparing het zwaarst.

Respondent 3: De nee daar moet verder in zijn en natuurlijk waar het kan.

Respondent 3: Kijk je naar duurzame oplossing omdat dat vanzelfsprekend vinden maar het is niet dat we zeggen van het is continu op de ledenvergadering een issue dat ouders vragen. en dat we met elkaar daardoor zeggen van we moeten alleen maar groen of we moeten alleen maar duurzaam. Dat is toch klassiek in de vereniging van wat krijgen we voor onze contributie. En dan wordt dus toch naar de kosten en opbrengsten gekeken.

Respondent 3: Ja toch wel een beetje basaal hoe het in een vereniging gaat.

Interviewer: Ja precies. Het merendeel zal zo zijn.

Respondent 3: Ik kan niet zeggen dat het heel diep van onderaf allemaal komt en dat vinden dat we dat voor de omgeving moeten doen. Maar in sommige gevallen is natuurlijk in de omgeving hier met het van het gas afgaan.

Respondent 3: Die algemene discussie wel heel veel te veel zelfsprekender in de discussie geworden.

Interviewer: Je doet jezelf je eigen huis ook een plezier mee beschadigingen en dergelijke.

Respondent 3: Dus ik denk dat die maatschappelijke lijn. Niemand gaat zeggen. Laten we maar extra fossiel gaan gebruiken. Nee dat maatschappelijk punt wel redelijk bereikt is

Interviewer: tot boven mensen hun hoofd precies

Respondent 3: maar onder de streep. Dat geldt thuis nog steeds.

Respondent 3: Ik werk dan ook in de seaports om bepaalde groene haven visie zo proberen de industrie te verduurzamen.

Respondent 3: Linksom of rechtsom moet dat exploitabel zijn.

Interviewer: Ik zag de waterstof op de poster staan inderdaad

Interviewer: maar zo ver zal verschijnen ben je bij de club niet komen.

Respondent 3: niet gelijk. Dus zijn er niet zo heel ver van af want er is natuurlijk geen nieuw. Het is niet de eerste vragenlijst over duurzaamheid.

Respondent 3: Nee zegt dan wel denk ik. Tien vijftien jaar geleden was dat ook al gebeurde dat ook al. we hebben als Nederland niet stil gestaan. Nee we hebben het niet hard. We hebben. We hebben het ook niet goed gedaan.

Respondent 3: We staan niet op de Europese lijstjes hierboven

Interviewer: maar als we daar stonden dan waren we al bijna klaar.

Respondent 3: Maar bij de lijn is is wel dat maatschappelijk is het wel dat je dat meeneemt in die overwegingen maar alleen het bijzondere is dat het niet overal. gas of kolen is nog steeds goedkoper.

Respondent 3: Waardoor is het goedkoper maken van die stimulans komt er op door belastingen gaan heffen.

Interviewer: Dat kan want om mensen te motiveren om toch een andere oplossing te gaan vinden.

Respondent 3: Het is mensen als mensen thuis wel komen.

Respondent 3: Het doel is mensen thuis energie inkopen. Een hele grote groep een steeds grotere groep die steeds bewuster doet om dat niet te doen. Maar de meesten doen nog steeds prijsvergelijking op internet en de goedkoopste.

Interviewer: Daar ben ik zelf ook schuldig aan.

Respondent 3: En dan zet je misschien een vinkje bij groen krijgen voor 1 euro wordt die energie groen, maar die energie is niet groen die wordt groen gemaakt.

Interviewer: Ja inderdaad ik heb begrepen inderdaad dat uiteindelijk dan is dat maar ik heb geen reclame gemaakt voor de van de bron die zegt ja ik krijg echt van deze jij mag kiezen van welke windmolen jij energie wil. Voor de rest is het maar gewoon van ja. Je hebt geen idee waar het vandaan komt. Eigenlijk geen openheid.

Respondent 3: kijk het systeem is natuurlijk ook allemaal hetzelfde net is.

Respondent 3: Je hebt geen groen stopcontact en een grijze

Interviewer: kies maar even met je geweten welk stopcontact je wel gebruikt.

Respondent 3: Zo was dan ging het ook al anders.

Respondent 3: Maar ja het is een certificate systeem en die certificaten zijn bij Groen zijn duurder dan bij grijs of grijs heeft geen certificaten.

Respondent 3: En dat maakt dat dat wat minder transparant is op het moment dat het je daar meer voor moet betalen en je gaat prijsvergelijken en kies je daar niet voor. Doe je wel het vinkje om te compenseren want dat is het eigenlijk. Dat kost ongeveer een euro per huishouden per jaar. En dan ben je ergens een onderdeel van een plantage in Zuid-Amerika CO2 gecompenseerd worden voor de standaard.

Respondent 3: Het is maar de vraag.

Respondent 3: Dat is een beetje in de marketing groene energie zit. Klopt. Is Groen.

Interviewer: En een ander deel is ook nog eens kijken als je als club bijvoorbeeld zonne energie doet natuurlijk. Als straks als jullie later Dan kun je weer teruggeven aan de maatschappij zullen we maar zeggen en dat levert dan ook weer geld op.

Interviewer: Vaak

Respondent 3: ja dat kan qua rendement niet zo goed uit als die van mij nul op de meter is

Interviewer: voor je wÃ©l goed genoeg is.

Respondent 3: Nee dus ja ik weet wel een beetje hoe het werkt. Ik ben niet technisch in actief ofzo. Probeer die verbinding met de plannen te leggen en in de club gaat dat heel realistisch. Van wat kunnen we betalen.

Respondent 3: Waar hebben we geld voor, waar kunnen we subsidie voor krijgen en past het dan om te doen maar we zijn het daar wel bewust mee bezig maar hebben nog niet allemaal geregeld.

Interviewer: precies alles op z'n tijd.

Interviewer: Super heel erg bedankt.

Interview 4:

Interviewer: Nou Evert, dank je wel dat ik hier zo snel mocht interviewen. Vindt u het goed als ik het opneemt.

Respondent 4: Ja geen enkel probleem.

Interviewer: Kun je misschien wat vertellen over jezelf de club. Je rol binnen de club.

Respondent 4: Ik ben Evert van der Wiel, 23 jaar studeer International Business bij de universiteit. Ik ben nu bij de vereniging als er elk jaar een wisseling van de besturen zal zijn. Onze jaarlijkse overgang. Ik ben nu twee maanden voorzitter van de club.

Interviewer: Ze hebben zeven bestuursleden zes andere en ik. Ik zou zo even niet meer weten.

Interviewer: Nou dat is wel voldoende. Even kijken. Hoe houden jullie als de knickerbockers jullie bezig met duurzaamheid.

Respondent 4: Het vorige bestuur is er mee bezig geweest. Je had het over doelstellingen heel erg. We hebben nu treetjes van 6, als er een fust aangeboden wordt. Dan sta je op de bar en dan presenteer je, geef je dan 250 bier. Gaat het stoplicht op groen, geef je treetjes bier weg en we deden dat in karton. We hebben nu houten trees gemaakt daar zijn ze mee bezig geweest. We gaan van het gas af. We hebben nog gaskookplaat en die gaat eruit en inductie wordt dat. Ze zijn bezig geweest met een systeem. Als je dus het alarm erop doet de stroom eraf gaat. Heel vaak blijft de stroom uit om veiligheid maar ook voor duurzaamheid. Maar we zijn nu komt er nu bij dat wij van het plastic af moeten dat is wettelijk zo bepaald begrijp ik.

Respondent 4: En daarbij gaan we kijken of hij of wij herbruikbaar plastic bekertjes of afbreekbaar plastic kunnen gebruiken. Ik heb liever afbreekbaar omdat het de logistiek gezien gemakkelijker is.

Interviewer: Ja precies.

Interviewer: Even kijken zeg maar. Vraag tussendoor is het gebouw van jullie zelf.

Respondent 4: Ja het gebouw is van onszelf

Interviewer: Maar als vanzelf aan jullie bekend als bestuur zijn dat ook een mogelijkheid geboden worden door de overheid en KNVB om meer aan duurzaamheid te doen.

Respondent 4: Ik ben gisteren toevallig bij de KNVB geweest, ik heb hier wat over gevraagd en ze zouden informatie opsturen.

Respondent 4: Ik wist voor de rest niet vanuit de overheid. Wij weten wat. Je hoort in ieder geval dat er wel subsidie mogelijkheden zijn maar. Hebben wij in ieder geval nog niks van gehad of naar gekeken. Wat er mogelijk zou zijn.

Interviewer: Maar. Wat vindt u van bijvoorbeeld dat. Ik weet niet of u het heeft opgezocht op de KNVB site bijvoorbeeld. Dan staat er. Even. Wat verder zoeken maar dat ze maar gaan voor groei verduurzaamheid.

Interviewer: En toch. Ik bedoel jij gaat naar de KNVB en je moet vragen voor ja. Doe jullie daar ook wat aan. Wat vind je daar nou van dat als je dat zo predikt. De genoemde zijn. En dat je dan zelf maar toe moet zeggen

Respondent 4: dat ze niet zelf in de plannen komen. Bijvoorbeeld na. Een plastic beker je heel makkelijk kunnen, daar had de KNVB heel makkelijk bij in kunnen springen.

Respondent 4: En dat ze zeggen van, oké hier zijn vanuit de overheid subsidie mogelijkheden voor. Dit zijn de mogelijkheden. Maar omdat ze dan misschien enkele partijen aandragen en zeggen van wij doen hier zelf ook wat aan.. Dat zou wel prettig zijn geweest want nu gaan we allemaal zelf uitzoeken. Als zij ons een aanzet geven dan waren misschien eerder aan begonnen of. Een beetje meer een. Handvat.

Interviewer: Ja maar hebben we ook wel eens overwogen om zeg maar meer rigoureuus aanpak te doen bijvoorbeeld. Zeg maar wat zonnepanelen

Respondent 4: hebben we al hebben jullie dan.

Interviewer: Hoe zijn jullie daar dan bij gekomen want ik neem aan dat niet door de KNVB

Respondent 4: Dat is puur uit onszelf als bestuur, daar zat iemand bij die economie studeren en die zijn vader die had connecties met zonnepanelen.

Respondent 4: Dus samen zijn die om tafel gaan. En hebben we gekeken van kan het uit wat zou ons dat doen als club dus toen hebben we alles wel zelf uitgezocht. Dit was een paar jaar voor mij, dus ik weet niet alles precies. Maar ze hebben alles zelf uitgezocht en toen hebben ze uiteindelijk wel subsidie aangevraagd ook deels gekomen maar.

Respondent 4: Deels gesubsidieerd moet worden want dan is die niet echt rendabel was toentertijd met de zonnepanelen van nu wel zeker.

Respondent 4: Maar daar hebben ze uiteindelijk zelf uitgezocht en daar laten planten niet meer toe laten installeren.

Interviewer: Precies want wat heeft u overtuigd om toch echt zonnepanelen te nemen. Andere opties zijn natuurlijk meerdere opties om duurzame energie te krijgen. Een van de Bron. Ik weet niet of die energiemaatschappij maatschappij je wat zegt te kunnen zeggen maar. Die maakt gebruik van windmolens die bij veel boeren staan.

Interviewer: En dan kun je die uitkiezen en daar specifiek energie van krijgen. We hebben gekozen voor zonnepanelen.

Respondent 4: Ik denk dat dat het meest voor de hand liggende is dat ze daar voor gekozen ik dat het bestuur in de connectie stond met iemand voor zonnepanelen. die hebben gewoon gekeken naar kan het uit, hebben we geld op de plank liggen dan gaan we daarin investeren.

Interviewer: Ja precies ja wat zou jij het al aangeeft wat je nog meer wou gaan doen.

Interviewer: Maar wat denk je dat in de toekomst hier nog meer voor mogelijk is. Heden en verleden liggen naast de bekers

Respondent 4: een gouden plastic afvalberg groot deels door die bekers kartonnen riches die zes treetjes.

Respondent 4: In kleine dingen moeten doen met bewegingssensoren etcetera in het clubgebouw, dat je daar naar gaat kijken. Verder zou ik het eigenlijk niet weten. Waar het dan nog verder in zo'n pakje. Ja schoonmaakartikelen zijn we ook niet heel erg netjes mee. maar het zijn wel kleine. Die grote dingen die je 400.000 plastic bekers per jaar die we hebben. Als we daar een oplossing voor kunnen vinden. Duurzaamheid is natuurlijk als jij minder verspilling hebben nu opeens veel verspilling van bier vaak. Met drank in blik en een plek zou je misschien kunnen kijken maar we wouden het eerst in glazen doen, maar dan moet je een andere horecaverGUNningen hebben dus dat kan niet. Ze kunnen wel een keer kijken maar het is wel naar, maar niet op het hoogste niveau sinds maar.

Interviewer: Uit onderzoek is gebleken dat dat voetbalverenigingen wel heel veel. Zeg maar invloed hebben op hun leden. Maar als de sociale groep zijnde. Zijn jullie er ook bewust van dat jullie bijvoorbeeld. Ik bedoel hier loopt gewoon de toekomst van onze maatschappij rond. Dat jullie daar invloed op kunnen hebben. Wat jullie mee doen? Zeg maar.

Respondent 4: We hebben de contacten borrel vanaf dit jaar met oud leden en die gaan al als een oud leider als spreker wordt uitgenodigd om samen met de huidige leden. Volgens mij is dit jaar ook het onderwerp op duurzaamheid maar ik zit niet in die commissie. maar dat heeft natuurlijk een impact op de mensen als ze hebben maar het is sowieso in de maatschappij met heel veel over hebben. zelfs extreem veel wel maar wel goed dat mensen daarvan bewust worden. Maar niet alleen de voetbalerij maar ook alles wel even zien mensen denken

Interviewer: jullie geven natuurlijk aan het goede voorbeeld door zonnepanelen op het dak te hebben voor dat het hip werd.

Respondent 4: Het is er wel een beetje dat het heel veel verenigingen doen denken om een goede uitstraling naar buiten te hebben. Dit is ook niet alleen voor kon de buitenwereld laten zien hoe goed we wel niet zijn.

Respondent 4: Ja het is niet erg want uiteindelijk gebeurt dat wel maar ik word er wel een reden was wel hier. Wij studentenvereniging maar we denken wel aan het milieu. We hebben zonnepanelen dus die doet het ook heel erg voor jezelf maar ook voor Om de buitenwereld te laten zien dat je goed goed bezig bent. Maar. Dat is de inschatting.

Interviewer: Even kijken wat vind je ervan dat even kijken.

Interviewer: De KNVB die via de KNVB zijn er nog maar echt acht clubs die via hun zonnepanelen op het dak krijgen bijvoorbeeld of een meer sustainable kleedkamers.

Interviewer: Hoe denk jij erover dat een bedrijf als KNVB zich beter zou kunnen uiten zeg maar naar de clubs toe zodat meer clubs zich bij hen aansluiten. Als.

Respondent 4: Dan moet je ze belonen denk ik dan zou je vereniging moeten belonen als ze er mee bezig zijn want nu is het laatste geven tips hoe je het kunt doen maar ik heb zelf ook wel opgezocht.

Respondent 4: Ik zie weinig echt praktisch hoe je het moet aanpakken dus als je klikt ik zit in Groningen. Die moet je benaderen van de gemeente wie moet je benaderen van de provincie op wat voor manieren kun je verduurzamen dus dat je gewoon een checklist hebt en dat ze dan zeggen dat ze dan een advies op maat geven dan zou ik begrijpen wat je dan wil gaan doen om het te laten zien aan De KNVB zou een beloning moeten geven wat je zegt Van. Je kunt kaarten winnen voor een wedstrijd. Ik denk wel dat je heel goed moet beseffen dat. Het. In de praktijk blijven want heel veel bestuurders kijken bij zoiets andere vele andere verenigingen. Maar heel veel bestuurders die doen het vrijwillig. Ik denk bijna alle. En als je dan. Als je dan ook nog met duurzaamheid bezig moet blijven, als alles op orde is en als je ook nog met duurzaamheid bezig zou gaan. dan wil je gewoon je gaat op die site kijken en je vinkt aan wat hoe jouw vereniging eruit ziet en dan wil je gewoon praktisch gezien een iemand ergens langs willen hebben. Dit zou wel eens anders kunnen zijn voor jouw regio. Jij komt uit Groningen. Dan moet je de ChristenUnie doet sporten. Ja sport bij de gemeente. Je moet die van de provincie hebben.

Respondent 4: Jullie zouden nog zonnepanelen kunnen hebben die jullie aan kunnen spreken als zij daar actief zouden zijn dan zou zij denken al. Ook verenigingen kunnen meer en stimuleren.

Respondent 4: Nu is het een mailtje en je moet meer verduurzamen. Ja we zijn wel bezig. Maar er komt wel wat los maar ik denk dat er nog actiever gaat doen is

Interviewer: en misschien ook wat meer controle daarop.

Interviewer: Dat je zegt maar maar het is wel leuk. Inderdaad als je zo'n mailtje krijgt zeg maar als de KNVB zou langskomen en zegt van heey jongens jullie doen niks. Dit kun je doen inderdaad bestuursvergadering of.

Respondent 4: Haha ja ik weet dat ze nu weer bezig zijn een platform voor bestuurders. Waar je vragen kunt zetten waar daar hebben ze bijvoorbeeld hoe je vrijwilligers beleid aanpakt. En dat kunnen ook andere bestuursleden daarop reageren. Goed initiatief van de KNVB daar gewoon bijdragen in heeft. Ok© dit weten wij van vrijwilligersbeleid en dan andere bestuursleden kunnen onder reageren hoe zij het doen. En andere mensen kunnen reageren dit is mijn probleem dus daar zijn ze mee bezig dat weet ik. Daar ging het gisteren dan ook over. Dus als je over duurzaamheid dan een kop zou hebben en iemand geeft aan hierbij hebben zonnepanelen daar in die regio. En dan hebben we die

man besproken en dit zijn de kosten geweest als je daarover open transparant geweest over andere verenigingen en de KNVB haakt daar op aan dan ben je er. Vanuit ons kunnen wij dit benaderen via een subsidie vanuit de KNVB dus dan dan worden heel concreet. Dan nu is het vaak niet heel concreet genieten. Van al je kunt openen je kunt. Beter smaken.

Respondent 4: Dan geven ze wel voorbeelden uit die concreet wie moet je benaderen. Dat doet de overheid ook moet het de mensen zo makkelijk moeten maken mensen bijna dwingen om het te gaan doen anders doen ze het gewoon niet hetzelfde als jij. Als wij met die plastic bekken als wij dat niet gaan doen als bestuur dan komen er niet leden naar mij toe die zeggen: goh wat wordt er veel plastic weggegooid misschien wel iets anders dat moet je gewoon stimuleren.

Respondent 4: Bestuurders naar een hoger niveau dan de rest van de van beste leden die loopt er wel mee met de meute. Dus ik denk dat je dat toch best. Het verhaal. Van. Deze. Activiteiten is. In mijn hoofd gezet maar. Dat jaar toch inderdaad meer actief te. Interviewer: Benaderen. Medio jaren hebben we weer de community website maken bij ons op kan reageren op vragen stellen. In de weinige jaren van KPN aan elkaar koppelen aan.

Respondent 4: Volgende en andere voorbeelden uit de regio. Je wel als opening met de auto voorbij komen we uit. Willen werken.

Interviewer: Maar als je kijkt naar hoe het tegenwoordig zit met voetbalclubs. Nul komma nul geld. Tenminste voor zulke dingen tout samenwerken. Mensen. Die denken. Ja ik heb opgebouwd uit pot voetbal. Rollen voetbal op hoog niveau nee ik voetbalde inmiddels niet meer. Aangepast. Naar het voetbal maar niet bij. Het.

Respondent 4: Goed spelen. Als je je zou vragen een weekje mee te vinden.

Interviewer: Ja dus het is allemaal slecht. Maar nu proberen ze snel achter elkaar aan. Ook andere. Bestuursleden. Gewerkt.

Respondent 4: Wordt. Ja ik probeer samen wat. Jaren. Uit te. Stellen. Ik weet. Dat. Bepaalde media mogen geloven. Dat ze dagelijks. Meer dan.

Interview 5:

Interview 5 wilde niet opgenomen worden, hier zijn aantekeningen van gemaakt.

Interview 6:

Interviewer: Even voor de tape recorder. vindt u het goed als ik het opneem.

Respondent 6: Ja is goed

Interviewer: prima

Respondent 6: Als je geen hele gekke vragen gaat stellen.

Interviewer: niet al te gekke hoop ik kan je wat kunt u wat over jezelf vertellen of je rol bij de club en de club zelf.

Respondent 6: GVAV Rapiditas voetbalvereniging bekende grote voetbalvereniging van de stad Groningen opgericht 21 Januari 1921. Bestaan dus bijna bijna 100 jaar kan een hele grote jeugd op heel hoog niveau gevoetbald in de jeugdspelers, echt spelers opgeleid.

Respondent 6: Jaarlijks raken veel spelers kwijt aan met name BVO Groningen.

Respondent 6: Dat is iets waar we trots op zijn. ruim 40 50 jeugdelftallen 4 senioren zaterdag elftallen en 5 senioren zondag elftallen dames elftal dat op zaterdag voetbalt en mijn rol binnen de vereniging is voorzitter.

Interviewer: Ik denk dat het tot een van de grootste clubs van Groningen zijn de stad in ieder geval.

Respondent 6: de horen nu ook bij de top 5 zeker even voorzichtig met name aan de zuidkant van de stad zijn wel redelijk groot maar ook de held zijn de gefuseerd Club gravenburg Hoogkerk ja precies precies ja HFC 15 is de naam.

Respondent 6: Die zal er groot zijn groot bij de top 5.

Interviewer: Ja precies op na houden jullie als GVAV Rapiditas ook bezig met duurzaamheid.

Respondent 6: Ja en nee kijk de gebouwen en de velden die huren zijn eigendom van de gemeente. De gebouwen van ons allemaal maar daar loopt nog een discussie over alles wat buiten gebeurt allemaal van de gemeente duurzaamheid in de zin van energiebesparing bijvoorbeeld alle kleedkamers en kantine alle lampen zijn anderhalf jaar geleden vervangen door led. daar zetten we wel stapjes in over zonnepanelen op het dak. het dak is nog niet van ons. Kunnen we niet zoveel mee. veldverlichting is ook LED maar dat is weer onderdeel van de van de gemeente. is een energiebesparing willen we aan die kant werken zodra we volledig eigenaar zijn van het gebouw. Ook kijken we naar verwarming en douchewater.

Interviewer: Ja precies. Ze zijn wel plannen maar ik kom hier wel vaker. Ik heb hier zelf ook regelmatig wel gevoetbald. Maar jullie delen met Dio, die korfbalvereniging en met Oosterparkers. En ook de parken worden dus wel door gehinderd omdat je moeten delen

Respondent 6: De eigendomsverhoudingen van het gebouwen zijn niet duidelijk. Het is nooit goed goed afgewikkeld na de verhuizing van Van Starckenborghkanaal complex hier naar Kardinge. Dus dat staat het een beetje in de weg inderdaad. Dus alles wat we intern kunnen doen zelf al hebben kunnen de schil van een gebouw dat wordt dan wel even lastiger

Respondent 6: Maar doen jullie dan wel intern wat?

Interviewer: Wat zeg ik bedoel maar. Ik ben ook bij Hoogezand geweest en hun gebouwen zijn gedeeltelijk ook van de gemeente Hoogezand, midden Groningen is dat

tegenwoordig. En zij zeggen dat ze alles moeten verantwoorden bij de gemeente wat ze in het gebouw doen. Is dat bij jullie ook het geval.

Respondent 6: Ja ik mag niets willen spannende dingen aan het gebouw doen zonder daar toestemming voor te vragen maar zoals alle verlichting die aangepast is daarvoor hoef ik de gemeente niet voor te informeren. Een tl buis kapot zou gaan dan had ik hem kunnen vervangen. En alle andere glaswerk is ook nog gewoon in discussie met de gemeente niet met de gemeente. Het zit verhoudingen, als het gebouw van GVAV is Dan zou je je isolatie van je raam kunnen kijken maar zover zijn we inderdaad dus niet.

Interviewer: dat is dus te ingrijpend

Respondent 6: want daarbij zegt de gemeente van hoho daar zijn ze nog niet uit, er staat nog geen handtekening onder de eigendomsoverdracht

Interviewer: maar vind je dan niet dat de gemeente dan misschien wat meer voortouw moet nemen hierin?

Interviewer: ja dat vind ik wel. Ik vind inderdaad dat zij wel wat pro-actiever gebouwen energiezuiniger hadden kunnen maken maar dat zijn ze niet. Daar liggen wel wat zonnepanelen op het dak heeft de gemeente gedaan maar die zijn nog geruime tijd kapot geweest. Op een gegeven moment heb ik echt aan de bel getrokken. Er hangt een bordje in de gang bij GVVV waarop staat hoeveel zonne energie er opgewekt moet worden en dat staat nu al driekwart jaar op nul.

Interviewer: Dat die storing is ze gaan naar mijn vragen. Hoe zit dat bij die zonnepanelen. Ze staan op nul.

Interviewer: Jullie voelen jullie enigszins verantwoordelijk dus?

Respondent 6: Absoluut en ik zou ook graag willen kijken of er op een gasrekening kunnen besparen. Dat is natuurlijk gewoon heel veel gasverbruik in de douche en dat is allemaal warm water in de verwarming hebben

Interviewer: ze zelf helemaal geen controle over precies.

Interviewer: En u heeft ook vanuit de KNVB geen hulp om bij de gemeente in combinatie met de gemeente.

Interviewer: Op zich is dat wel mogelijk. de verhoudingen dat we nu de laatste anderhalf jaar 2 jaar loopt het in een hoger tempo hebben al twee keer de ledenvergadering gezegd. Dat we in de eindfase zitten. Dat zeggen de ambtelijke molens stond laatst zaterdag nog een stukje van in de krant af te traag traag gaan en over zijn eigen verhoudingen zijn er echt serieus stappen.

Respondent 6: Het zal natuurlijk ook aan de gemeenteraad liggen en dergelijke

Respondent 6: Er zijn wel mogelijkheden maar dat het eigendom verhaal goed is. De gemeente heeft bijvoorbeeld een app beschikbaar waarop verenigingen gewoon tegen een hele lage rente en gunstige voorwaarden geld kunnen lenen voor investeringen in zaken zoals dit voor energiebesparing bijvoorbeeld.

Interviewer: Daar kan en kan en wil de gemeente wel wat in doen. is de mogelijkheid zijn er nog wel moet gewoon nog even op papier zetten. Wie heeft wie of wat te doen.

Interviewer: Wie heeft daar verantwoordelijkheid over weet u beetje toevallig ook de rest van de clubs hierbij een gebouw wat zij hiervan vinden of hebben zij hetzelfde probleem?

Respondent 6: Dat hebben zij dezelfde de problemen zijn nog bezig met de gezamenlijke clubs. een stichting te vormen een stichting wordt eigenaar van het gebouw en de clubs gaan dan huren bij de stichting maar de clubs zijn maar de stichting zelf. die in de stichting kunnen we dingen met het gebouw doen maar dan moet je wel gezamenlijk doen.

Respondent 6: Je kan niet aan de kant van gebouw dingen gaan doen en een andere kant niet

Interviewer: Eens precise even kijken.

Interviewer: Heeft u wel contact met de KNVB gehad. Bent u op de hoogte van waar zij mee bezig zijn.

Respondent 6: Nee niet goed maar de KNVB stuurt ook wel regelmatig mails, heel veel mails zelfs. Er zijn allemaal initiatieven bij aangesloten, maar er komt zoveel binnen die worden eerst even geparkeerd voornamelijk vanwege het eigendom verhaal bezig zijn. Ik weet dat de KNVB daar ook in behulpzaam kan zijn en had ook wel behulpzaam willen kunnen zijn naar de gemeente toe. Maar nu loopt dat gewoon.

Respondent 6: Dat wachten we af heb je wel een hoop gebouwen

Respondent 6: waar de meeste clubs hebben van oudsher zelf kantines gebouwd dat hebben GVAV, DIO en Oosterparkers hadden dat op van het oude complex gedaan. Dat waren allemaal eigen gebouwen gebouwd door de clubs zelf maar dan op bijzondere situaties verhuisd zijn vanwege de bouw van het Van Starckenborgh woonwijk. Uit het gemeentelijk gebouw. Toen we de toezegging krijgen om nieuwe voor oud en de lasten zullen niet stijgen.

Interviewer: Er is toen verzuimd om het eigendom goed vast te leggen want iedereen was natuurlijk blij van kantine en nieuwe velden.

Interviewer: Lekker voetballen maar nu van wie is nou het gebouw. Wij zeggen het gebouw is van mij, gemeente zegt nee het gebouw is van ons! Jullie hebben toegezegd we krijgen een nieuw gebouw, dus het gebouw is van ons.

Respondent 6: Is een hele leuke en hele lange discussie geweest heeft ertoe geleid samen met het traject gelijk speelveld binnen de gemeente Groningen. Wat was er ratjetoe aan verschillende regelingen bij allerlei amateurverenigingen sommige clubs. Ik noem geen namen maar ze zitten in Groningen Zuid. Die kregen enorme vergoedingen.

Interviewer: Heb ik ook gehoord want ik ben ook bij Oranje Nassau geweest en die hebben die ook niet gekregen.

Interviewer: Dat is dus allemaal. De gemeente is bezig met een gelijk speelveld alle clubs gelijk behandelen maar ook gelijk het eigendom.

Interviewer: Van de gemeente. Echter alle clubs kiezen met eigenaar of huurder die nu kiezen en dat zijn de voorwaarden en dit zijn de voors en dit zijn de tegens.

Respondent 6: De meeste clubs die kiezen dan wel voor het eigendom krijgen een stukje duurzaamheid voor de kiezen.

Interviewer: Veel clubs maar ook hun eigen velden enzo maar die moeten wel weer elektriciteit betalen als bij jullie ook zo precies.

Respondent 6: Ja dat klopt ook

Respondent 6: maar we geven wel even snel vraag Wat zijn jullie wel verantwoordelijkheid voelen maar draaide het bij jullie eigenlijk om.

Interviewer: Ik snap ook wel dat hoe werkt het met jullie verlichting eigenlijk.

Respondent 6: Ik geloof dat het vrij speciaal is dat ik binnen Groningen nu helemaal naar de clubs die met pasjessysteem verlichting in kunnen schakelen met pasjessysteem is overleden. Ook nu weer de sleutels.

Respondent 6: De bedoeling was al in het kader van het verlettingsproject toen kwam de tafel en toen was er sprake van hebben gaan door bouwen en werden de pasjes met behulp van het pasjessysteem helemaal niet handig. Ik heb 60 60 teams, als de kantine dicht moeten er iemand apart heen om de lichten aan te doen want ik heb niet 60 pasjes. want daar vragen ze dan ook nog borg voor elk jaar een gigantische circus aan het doen om pasjes te gaan regelen voor trainers toch niet meer van deze tijd.

Respondent 6: Kan niet handig. Ze gaan dat doen met een app maar daar draait de pilot nu bij Lewenborg hiernaast er volgens mij nog ergens draait het de pilot.

Interviewer: bij Oranje Nassau Zo willen ze het ook heel erg hebben, want zij hebben heel erg last van dat leden gewoon de lampen aan lieten.

Respondent 6: Dat ook, maar je kon ze wel netjes uitschakelen, maar dat gebeurde dan niet. elke trainer denkt dat er na hem nog wel $\text{\AA}\text{\AA}\text{\AA}$ komt. Gelukkig was er wel een voorziening die ervoor zorgde dat aan het eind van de avond wel alles uitging. met de app gaat het helemaal goed. Elke trainer moet gewoon via de app. $\text{\AA}\text{\AA}\text{\AA}$ keer in het jaar kun je daar gedoe van hebben. Maar geen gedoe van pasjes die kwijt raken.

Respondent 6: Precies dat moeten ze allemaal individueel zelf hun licht even aan schakelen en met led kan dat ook uitdoen en direct weer aandoen met die oude die een kwartier later eindelijk op scherp te raken. En als je ze eenmaal uitzet moeten ze afkoelen en kun je ze niet zomaar weer aanzetten. Dus dat is ook een verbetering.

Interviewer: Maar daar gaan we dus naar de app toe en ben ik wel blij mee als dat zo is maar als het allemaal goed gaat. Ja de pasjessysteem is is die overleeft het nu om sleutels en overbrugging sleutels mee vol te houden totdat een andere hebben een week later op ons verzoek van de clubs alle clubs weer verzet hebben een timer tussen ze in ieder geval tussen 11u s avonds en 4u s middags niet kunnen.

Interviewer: Is dat gewoon niet nodig.

Interviewer: Traint toch niemand zit

Interviewer: De grote uitdaging is de watervoorziening voor de komende jaren want dat kost heel veel gas, zijn van die hele grote boilers. Zijn constant water op hoge

temperatuur aan het houden met salmonella moet je water op een hoge temperatuur houden.

Respondent 6: Als je een hele grote piek vraag hebt dan moet je heel veel water kunnen leveren.

Respondent 6: Ik vraag me serieus af of het niet anders kan. Wij denken van wel

Respondent 6: precies iets moderner wat sneller op temperatuur controles en dergelijke

Interviewer: minder gas een eerste druk kwam op de vraag van de gemeente hadden ook gewoon veel proactieve ook de gemeente Groningen geld kunnen steken in het verduurzamen van hun gebouwen, maar dat geldt niet alleen voor sportgebouwen.

Interviewer: Precies wat ik bedoel. Gemeenten en dergelijke, overheden die pretenderen eigenlijk al langer van ja jongens we moeten verduurzamen.

Interviewer: Dat is niet van dit jaar of van vorig jaar dus in dat opzicht was er al lang en breed en waarschijnlijk zonnepanelen op het hele dak kunnen liggen. Helemaal vol

Interviewer: Ja had helemaal vol kunnen liggen en nu ligt een gedeelte .

Respondent 6: Nog onduidelijk is wie die daar de vruchten van plukt.

Respondent 6: Alle andere verenigingen waren er heilig van overtuigd dat wij de voordelen van had, omdat bij ons de meter in de gang hing. Maar dat is niet zo.

Interviewer: jullie merken dat er niet zoveel van de gemeente geplaatst dus ze trekken er zelf het meeste voordeel ervan. Het was zelfs onduidelijk wie wie profiteert ervan niet de clubs. maar als het gebouw van de clubs dan kan de hele dak vol met zonnepanelen.

Interviewer: worden financieel ook wat aantrekkelijker om te doen want je combineert de krachten nog veel te doen.

Interviewer: Hopelijk in de toekomst snel doorheen de verantwoordelijkheid. Kunnen jullie allemaal hard aan de slag hier.

Interviewer: Geloof best is er druk om dat.

Interview 7:

Interviewer: Vinden jullie het goed als ik het opneem?

respondent 7: Ja

Interviewer: Ja helemaal prima, want dan moet hij natuurlijk op geluid hebben. Anders dan geloven ze me niet denk ik haha.

Interviewer: Kunnen jullie je eerst even voorstellen iets over de club over jullie rol is binnen de club.

respondent 7: Andy Kasto is de naam. Ben de voorzitter sinds 1 juli jongstleden bij deze club voetbalvereniging VV Hoogezand dus ik ben de voorzitter maar ik ben tevens ook hoofd van de sponsorcommissie bestaat uit vijf man vier andere leden en ik sta als hoofd van de sponsor zaken.

respondent 7: Sponsorzaken is natuurlijk één van de drie hoofd bronnen van inkomsten kantine, contributie en sponsors. Dat zijn er eigenlijk drie. Maar goed daar zitten we hier nu niet voor. maar dat is

Interviewer: helemaal prima hoor.

respondent 7: Mijn zoon speelt zelf in onder 19-1 en die heeft de jeugd hier doorlopen, alle selectieteams dus wordt klaargestoomd voor het eerste elftal.

Interviewer: Zijn jullie eigen zaterdag of zondag?

respondent 7: Zondag 1 klopt hebben 5 seniorenteams 25 jeugdteams dus best wel groot ja totaal ongeveer 525 leden.

Interviewer: Ik denk wel dat je één van de grootste clubs zijn hier in de omgeving, dus toch knap natuurlijk want je hebt hier Kwiek, HSC hier en dan deze hier nog.

respondent 7: HS' 88 en die zit op dit park. HSC zit aan de andere kant van de snelweg.

respondent 7: Maar Kwiek, Hs'88 en wij zitten hier op sportpark

Interviewer: en dan toch zo groot.

respondent 7: Ja we zijn er trots op, alle jeugdteams. De eerste elftallen spelen op divisie niveau of hoofdklasse en het eerste team is nu naar het eerste klasse. We hebben de ambitie om in een jaar of 3 klaar te zijn voor de hoofdklasse. We hebben geen wedstrijd verloren.

Interviewer: Hij heeft wel gelijk gespeeld.

Interviewer: Ja wel punten laten liggen maar ik ben echt tevreden tot nu toe bedoel ik pas voor de winterstop. Dus als het zo gaat zo blijft doorgaan en nu gaan we wedstrijden winnen. Dan haal je de top 3.

Interviewer: Ik bedoel met gepromoveerd ik bedoel dat je absoluut meedraait.

respondent 7: Jij bent best bijzonder.

Interviewer: Ja precies maar dat komt door de jonge spelers die doorgroeien en altijd divisie niveau gewend zijn. Dan is het spel veel sneller circulatie gaat sneller één keer raken maar in plaats van drie jaar heb je dus echt geïnvesteerd.

Interviewer: Door de jaren heen gaan we na. Dat was daarbij wel beter.

respondent 7.1: Ik zit dus nu twee jaar in het bestuur van VV Hoogezand. Ik heb het dus complexbeheer onder mijn hoede. Dat houdt in dat je de gebouwen de velden het complex. Maar daar heb je namelijk meer mensen voor binnen de club vrijwilligers die dat dus allemaal doen en. Goed. Ben betrokken geraakt door de club, omdat mijn zoon hier voetbalde. Door blessures moest hij stoppen met voetbal. Is nu inmiddels ook verzorger bij het eerste elftal en zo ook teamleider bij het eerste elftal geworden dit jaar en ja dus inderdaad veel werk aan de winkel binnen de club. Qua complex gebeuren wel wat achterstallig onderhoud. Door omstandigheden die kom je nu wel tegen.

Interviewer: En dus ook prima. Even een korte vraag. Dit zijn de velden en de gebouwen zijn die van de gemeente of jullie.

respondent 7.1: De kantine is van de vereniging en die is in de jaren 70 gebouwd maar verder de velden die huren bij de gemeente en de kleedkamers en het gebouw waar de

ballen opgeruimd worden de ballen hok zeg maar en de koffie corner. Dat zijn dus gebouwen van de gemeente.

Interviewer: Dus alleen de kantine is dus die echt van VV Hoogezand

respondent 7.1: maar dat houdt dus in dat de kleedkamers bijvoorbeeld als daar wat kapot is. Dan is het wel de rekening voor de voetbalclub. Dus het gebouw is van de gemeente en daarbij ook iets veranderen moet dan wel verantwoord worden aan de gemeente. dat qua verlichting wat hebben gedaan vorig jaar. Maar goed dat moet mij wel weer verantwoord worden aan de gemeente dat dat dan aan de normen voldoet. Ook dat soort dingetjes wel

Interviewer: want ik heb begrepen dat je inmiddels wel met het hot topic van tegenwoordig duurzaamheid bezig zijn geweest.

respondent 7: Dat is gewoon een vijf jaren programma in mijn optiek dat de korte middellange termijn en lange termijn.

respondent 7: Wij hebben een aantal dingen al doorgevoerd.

respondent 7.1: We hebben dus onze kleedkamer die sinds vorig jaar. Maar daar zijn we overgegaan op LED verlichting. En waarom kwam dat dan in het bestuur. Nou ja dan loop je tegen dit soort dingen aan dat duurzaamheid wel een hot item is binnen de maatschappij en we hadden dus best wel wat verlichting binnen de kleedkamers die niet deugde meer. Dan kun je dus weer nieuwe tl lampjes erin gaan doen die heel duur zijn. En dan heb ik dus heb ik me niet meer voorgesteld binnen het bestuur om te zeggen van nou jongens als we dat willen aanpakken. Laten we dan de kleedkamers eerst eens gaan doen en hebben dus een offerte aangevraagd en dan gezegd. OkÃ© dan gaan we over op led verlichting dus nu heb je ook weer de kleedkamers goed verlicht de hal voor de kleedkamers is goed verlicht en het zijn niet direct de grote besparingen. Maar goed op lange termijn zien we dus dat qua energie, stroom gaan besparen.

respondent 7: Gewoon milieuvriendelijker bezig.

respondent 7.1: Maar nogmaals je kunt dus wel weer op de oude voet doorgaan, want ik begreep van de voorgangers ja maar er was nog wel een TL lamp die zo'n 25 euro die onze verlichting aan de wand want verlichting. Nou ja dacht ik van ja er waren een stuk of 7 stuk. Ik denk ja nou dan moet je dus doorgaan denken. van wat is nou wat is wijsheid. En dan ook richting de vereniging te laten zien richting onze leden van nou. Daar was gewoon wat moest gebeuren. Want we kregen dan ook klachten over dat het te donker was en al die gekkigheid. En ja dat werd doorgevoerd als bestuur en subsidie aangevraagd en dus is dat allemaal voor mekaar gekomen.

Interviewer: Ik heb ook begrepen jij zei iets over de geiser.

respondent 7.1: Nou ja dat is ook zo'n dingetje. Dan ben je dus ook bezig binnen binnen de kantine.

respondent 7.1: Die is daar allemaal aan de hand en dus nog enkel glas in de kantine. En waarom dus ook zo'n ketel. Wat bleek van 2009 te zijn, nou goed daar zit dus ook

een boiler die dus iedere keer 80 liter water opwarmen moet dus hou je daar ook een expert bij of een vertegenwoordiger noem je zo iemand die je dan voorlicht. Sinds 7 november hebben we dus ook een nieuwe ketel en dat is wel weer rekening vereniging. Maar alles wordt nog ingeregeld, de radiatoren die afstellen zodat dat alles goed is. Deze ruimte bijvoorbeeld de hoofd bestuurskamer. Dat mankeert ook qua verwarming wel wat aan. Maar dat wordt allemaal nog ingeregeld door hun. Ze zeiden ga je eerst maar gebruik maken van een ketel en dan gaan we dat inregelen. Dus ik verwacht daar 1 dezer dagen ook een telefoontje over.

Interviewer: Ja precies wat ik merk bij jullie uit jullie woorden. dus eigenlijk zo dat er is iets kapot. Ok dat doen we wel eens duurzaam terug maar het komt allemaal vanuit jullie zelf vanuit de club zeg maar hebben jullie dat niet eens gevoel van bijvoorbeeld de gemeente de provincie de KNVB zelfs ja groener maken duurzamer.

respondent 7: We laten ons informeren inderdaad. Ik participeer in een soort platform met allemaal bestuursleden van de omringende voetbalvereniging en participeren in het lokaal sport akkoord. Dat is echt op. Eerst op landelijk niveau en dan is het nu lokaal regionaal en die hebben wij. Die gesprekken voeren wij ook. En dan zit de wethouder van sport en bewegen zich daar ook in. Dan zien we wel de gemeente de overheid enerzijds een subsidie aanvragen. Er zijn heel veel informatiebronnen en websites ter beschikking ten behoeve van energiebesparingen en duurzaamheid voor clubs en verenigingen voor stichtingen voor dus echt in de brede zin des woords. Dus we laten ook ons informeren en huis van de sport is ook nog een adviesorgaan die faciliteert ook tussen gemeente en sportverenigingen.

Interviewer: Dus die driehoek. Het is een sport gemeente en onafhankelijk adviesbureau zeg maar huis van de sport. Daar laten we ons door informeren. Tuurlijk denken we vooruit. Tuurlijk moet het ook ten behoeve van onze vereniging zijn. Maar goed gaan we ook voor subsidie aanvragen.

respondent 7: Precies ik bedoel je moet er ook slimmer mee omgaan. En dat wordt ook gevoed vanuit wat je. Als je al die programma's wordt gevoed door de KNVB is ook een Ajax orgaan daarin hoe denk ik als wij uitwedstrijden of thuiswedstrijden spelen. Dan wisselen vaak ideeën uit en vraag advies aan andere bestuursleden van onze concurrerende clubs. In die hoedanigheid zie ik ze meer als als partner natuurlijk. Kijk hoe ver zij zijn sommigen in Friesland hebben al wat stappen verder zonnepanelen ledverlichting zowel op veld als in de kantine als in de kleedkamers. Dus breiden watervoorziening ook Omloop niet zag ik bij Velocity maar goed als de waterhuishouding.

Interviewer: Dus een hele nieuwe kantine zeker na de brand.

respondent 7: Nieuwe velden dus maar dat is altijd de samenwerking tussen overheid adviesorganen en verenigingen.

Interviewer: In alle eerlijkheid dit is de eerste keer dat ik dit hoor. Ik ben al bij meerdere clubs geweest en allemaal Ja ja de KNVB moet proactief zijn in het benaderen van clubs maar jij zegt dus dat het gewoon.

respondent 7: Ik vind het een wisselwerking want het is een feit en je moet niet afwachten. Nee ik ben een proactieve bestuurder. Ik kom zelf uit het bedrijfsleven en ook mijn werkgever bij KPN is de groene dienstverlener. Wij eens onze datacenters en energie. Dus daar leer ik ook van voorbeelden projecteren ik natuurlijk hier op een micro niveau. Kleinschaligheid is geen bedrijf maar de accommodatie de voorzieningen de faciliteiten heel veel overeenkomsten zullen door het gedrag van mensen. Want wat heb je aan nieuwe middelen nieuwe cv ketels. Als het als mensen of de leden niet bewust worden gemaakt hoe energie te gebruiken hoe water te gebruiken of niet te verspillen. Laat ik het zo precies want er wordt vaak verspild. Douches blijven na stromen. Maar goed daar heb je ook allerlei oplossingen aan.

Interviewer: Nu ben ik wel heel benieuwd naar sectoren waar je wil graag bewustzijn bij je leden creëren. Hoe doe je dat dan.

respondent 7: Dat is stap voor stap. Dus dat is eigenlijk via deze voetbalvereniging. Trainers en leiders vind ik de technische staf samen verantwoordelijk voor een team zijn als verlengstuk Wij stellen regels en beleidsrichtlijnen voor de communicatie. Dat moet er eigenlijk komen. Wij hebben ook binnenlands bestuur Homans die doet PR en communicatie binnen de dingen ook daarin. We hebben over jou zaken dus gewoon de samenwerking. Wij hoeven niet allemaal alleen te weten. Is daarentegen wel hoofdverantwoordelijke voor de hele accommodatie complex is dat wel. In eerste instantie maar hoe doe je dat door communicatie. Door een voorbeeld te vormen door je team op aan te spreken door trainers en leiders in eerste instantie zijn onze tentakels.

Interviewer: Is voetbal als voetbalclub voor u echt verantwoordelijk voor de maatschappij zeg maar. Wij voelen de invloed op jullie kinderen op de ouders op de senioren.

respondent 7: Hoort het bij.

Interviewer: Ja fantastisch ik vind dat echt klinkt het. Maar er zijn nog wel uitdagingen. Dat laatste wel.

respondent 7: Ook trainers die dat helemaal niet in een keer op een ochtend zaterdagochtend toen zegt de trainer. Ik kwam binnen een organisatie lekker warm. Ja ik ben een storing maar daar gaat het allemaal lekker toch lekker warm maar dat kost handenvol geld meer dan nu zijn ze daar in de kou moeten doen.

Interviewer: Dat ik er niet serieuzer mee omgaat.

respondent 7: De thermostaat instellen is de vakantie of de winterstop is een vakantie. Stel dat gewoon een normale temperatuur je bij je thuis ook doet.

respondent 7: Na al die jaren een beetje uit te dragen was ik dan. En dat is niet door mij. Maar we hebben dus toch vorig jaar op onze energie rekening toch wat kunnen besparen en dat heeft te maken met hoe wat voor de winter steenkool is een zachte

winter. Als je de mensen die verantwoordelijk zijn in de kantine bewuster maakt om te gaan bewuster omgaan met het met de thermostaat dan dat zijn toch kleine dingetjes wat je op die manier kan uitdragen. Ja daar worden ze bewuster van en dan bespaar je helemaal terug op wat jij zei.

Interviewer: Communicatie van website op onze website is ook een bron van informatie.
respondent 7: Dat is eigenlijk onze hoofdbrok. Daarnaast gebruiken social media vaak als we het uitdragen naar de leden gaat het toch altijd via trainers en leiders.

Interviewer: Nogmaals dat zijn onze tentakels van metaforisch gesproken. Dus zo doen we dat maar aan de grote investering. We moeten onze leden informeren of toestemming vragen bij hoge investeringen.

respondent 7: Heeft gewoon de afgelopen jaren niet de prioriteit binnen. Dat had ook oorzaken dat je je op het verleden van overslaan toch uit een diep dal kan anders anders ligt daar aan de verkeerde kant van de streep jou cijfers. En dat is een ander bestuur. Er komen veel werk verricht en stap voor stap en daar kom je dus weer aan de goede kant van de streep. Het houdt niet in dat je zomaar allerlei overheidssubsidie kan aanvragen maar natuurlijk zelf moet ook nog een paar zijn hebben ze doen niet aan nooit voor niks.

respondent 7: Wij als club niets hebben kan je ook niks doen als je zo stapsgewijs wat zij de komende vijf jaar kunt zeggen bijvoorbeeld de LED verlichting in de kleedkamers de kantine misschien nog eens de watervoorziening in de kleedkamers aan onze zijde verschijnen. Dan spelen wij dus zowaar gas om het water te verwarmen bij de kleedkamers daar hebben we nog wat kunnen doen maar moeten doen wat die sensoren van douches en water bij de douchen met de knop drukken en die gaat na zo'n tijd uit.

Interviewer: Als daar geen leider is die ook nog eens een keer klaar laten we het heel lekker daar onder de douche thuis zichtbaar moe zijn Æ naar de Wandelweg kijken. Die manier zeggen Jongens wegwezen.

respondent 7: Dan gaat het maar door.

Interviewer: Maar daar is dan wel een iets voor van een uitdaging is dus eigenlijk een laatste vraag. Als ze nu de overheid of de KWB zouden zijn of beide seksen Hoe zouden jullie dan nog beter op dit moment of beter gezegd. Hoe meer clubs betrekken bij duurzaamheid en hoe meer van dus bij die kaders. Jazeker maar zij hebben een vermoeden stel dat iedereen daar mee doet zeg maar.

Interviewer: Dit is ook meer dan Groningen. Wij maken onderdeel uit van gemeenten Midden Groningen. Dat zijn een aantal gemeenten die samengevoegd zijn tot midden Groningen. De middelen moeten geblokkeerd worden of verdeeld worden over meerdere verenigingen. Zij hebben een bepaald kader ingesteld. Dat noemen we Buurt sport coaches. Dat zijn ook weer mensen die de verbinding tussen de verenigingen en de gemeente en ook scholen niet vergeten. De nieuwe moeten ook geïnfomeerd worden en die draagvlak kunnen ook een bijdrage leveren. Dus Buurtsport coaches

jeugd sport adviseurs. Zo hebben ze verschillende functionarissen. Dus het is ook weer een matrix organisatie om de sportverenigingen te bereiken en alle sportverenigingen. Voetbal hockey tennis de hallen en sporthallen zwembaden. Niet te vergeten. Al die dingen. Zo hebben seizoen strikte organisatie en een terugkerend maandelijks overleg en daar worden samen bepaald we het lokale of lokaal sport akkoord.

respondent 7: Wat een afgeleide is van een nationale sport is dit zeg maar alleen voor Midden Groningen. Of is het ook in meerdere gemeenten.

Interviewer: Het is landelijk want zo is het ontstaan is elk programma. Hoe gaat het lokaal en dan is het voor Midden Groningen waar wij aan deel. Ja dat is in zekere zin dat ik met Zuid-Holland gaat regeren. Wij richten ons hier in de regio. Zij hebben ook een sociaal maatschappelijke rol.

Interviewer: Wij zijn een multiculturele samenleving of een afgeleide van de multiculturele samenleving. Heel veel leden komen uit een verschillende achtergrond.

Interviewer: Ze zouden trots zijn vandaag ook al tegen iemand anders. Voetbal is eigenlijk een weerspiegeling van de maatschappij.

Interviewer: Ja ja eens negatief.

Interviewer: Elk op zich uit verschillende sociale klassen verschillende culturele achtergronden moeten allemaal mee rekening houden.

Interviewer: Maar dan leren over want we laten ons informeren door andere adviesorgaan. Stichting Humanitas helpt ook een handje mee.

Interviewer: Jeugd Sport Fonds voor de minder economisch fondsen zodat iedereen wel plezier kan hebben op voetballen maar zeker ook Syrische vluchtelingen. Ook moet ook geïntegreerd worden want we kunnen natuurlijk ook.

Interviewer: Nou ik vind dat alles wat lastig is om af te sluiten altijd.